

S E R A F Í N S K Ý S V E T

Číslo 1/1984

O b s a h :

List vládcom ľudu	2
O pokáni a o Tele Kristovom	2
Svätý František z Assisi a Sviatosť Oltárna	3
Rozhovor s fr. Johnom Vaughnom, generálom: Nepoznám františkánov pre akúkoľvek dobu...	8
Svätý Bonaventúra	11
Križová cesta a Eucharistia	13
Zasväcujúca modlitba k Bolestnej Panne Márii	15
Apoštolské poslanie ženských reholí	16
Niekoľko slov na zamyslenie	19
Informácia:	
O zjaveniach Gospý v Medugorje, v Juhoslávii	20
Príhovor k rehoľným sestrám	26
Františkánske svedectvo viery '83	28
Myšlienky k pôstu '84 a Svätému roku	30
"Metanoia"	31
Duchovné cvičenia v rodine	32
Životné pravidlo	35
Poznámka k 11. vydaniu brožúrky: "Matka Božia svojim milovaným synom knazom" a k Hnutiu knazov Panny Márie	37

L I S T V L Á D C O M Ľ U D U

Všetkým starostom a radničným pánom, sudcom a vládcrom na celom svete, i všetkým ostatným, ku ktorým sa tento list dostane, vám všetkým praje brat František, váš neopatrný služobník, hodný opovrhnutia, spásu a pokoj.

Uvažujte a uznajte, že "deň smrti sa približuje". Preto vás prosím so všetkou možnou úctivosťou, aby ste kvôli starostiam a starostlivosti o tento svet, ktorý máte, nezabudli na Pána a nezišli z cesty jeho prikázaní. Všetci totiž, ktorí nan zabudnú a "ktorí zídu z cesty jeho prikázaní, sú zlořečení", a on ich "nechá upadnúť do zabudnutia". A až príde deň smrti, "bude im zobraté všetko, čo si mysleli, že majú". A čím boli múdrejší a mocnejší na tomto svete, tým väčšie "muky trojit budú" v pekle.

Preto naliehavo radím vám, svojim pánom, aby ste odložili všetky starosti a nekludnú činnosť a s láskou prijímali najsvätejšie Telo a najsvätejšiu Krv nášho Pána Ježiša Krista, keď sa slávi jeho svätá pamiatka.

A vzdávajte Pánovi, medzi vám zvereným ľudom tú veľkú česť, že bude každý večer heroldom 1/ alebo nejakým znamením ohlasované, že všetok ľud má vzdávať chválu a vďaku Bohu, všemohúcemu Pánovi. A keď to neurobíte, vedzte, že musíte zložiť účty svojmu Pánovi a Bohu, Ježišovi Kristovi v deň súdu.

Kto tento list bude uchovávať pri sebe a riadiť sa podľa neho, vedzte, že za to obdrží požehnanie Boha, nášho Pána.

Poznámka :

1/ herold - stredoveký oznamovateľ správ.

Tento list pochádza z posledného roku Františkovho života a podáva prekvapujúci obraz odvahy ináč pokorného Chudáčika, keď ide o spásu duší a o česť Božiu.

- o -

O p o k á n i a o T e l e K r i s t o v o m .

Všetci tí však, ktorí nie sú ochotní konať pokánie a ktorí neprijímajú Telo a Krv nášho Pána Ježiša Krista a dopúšťajú sa nerestí a hriechov, a ktorí žijú podľa svojej zlej žiadostivosti a svojich zlých chuťok, a ktorí nedodržiaju to, čo sľubili, a ktorí slúžia svojim telom svetu, pretože ich telesnými žiadostami, problémami a nekludom tohto sveta a starosťami tohto života oklamal diabol, ktorého deťmi sú a ktorého skutky vykonávajú; tí všetci sú slepi, pretože nevidia pravé svetlo nášho Pána Ježiša Krista. Nemajú duchovnú mudrosť, pretože nemajú v sebe božieho Syna, ktorý je pravou mudrosťou Otca. O nich platí: "So všetkou svojou chytrosťou boli v koncoch". Oni vidia, poznávajú, chápu a robia zlé veci a vedome ničia svoje duše.

Vedzte, vy slepi, oklamaní našimi nepriateľmi, totiž telom, svetom a diablom, že telu je príjemné konať hriech, ale ťažké slúžiť Bohu, lebo zo srdca vychádzajú a v nom pramenia všetky zlé neresti a hriechy, ako je uvedené v evanjeliu. A nemáte nič dobré ani na tomto svete, ani v budúcom. Myslite si, že budete mať dlho márnosti tohto sveta, ale ste oklamaní, pretože príde deň, a hodina, na ktorú nemyslite, o ktorej neviete a ktorú nepoznate.

/List všetkým verným kresťanom, 11/

Toto dielko napomenutí a povzbudení vzniklo okolo r. 1221 a môžeme v nom rozpoznať duchovné pravidlá budúceho tretieho rádu.

- o -

Svätý František z Assisi a Sviatosť Oltárna.

Sám Boh ukázal tomuto 25-ročnému kupcovmu synovi z Assisi "po premárnenej mladosti" správnu cestu "žiť podľa evanjelia". Dlho hľadal Božiu vôľu a modlil sa, aby mu ju Pán zjavil. Napokon obdržal 24. februára 1209 pri svätej omši od Najvyššieho pokyn. Knaz čítal práve evanjelium z Lukáša 9, 3-5, ako Kristus rozposlal svojich učeníkov kázať a ako im dal za formu života evanjelium, aby totiž nenesili za opaskom ani zlato, ani striebro, ani iné peniaze, ani nijakú kapsu, žiadne dva kabáty, aby nenesili ani obuv, ani palicu. Keď to František počul, naplnila ho nevýslovná radosť a zvolal "To je to, po čom túžim; to je to, čo si z plného srdca želám!" A hneď to to počul, premenil v čin.

Treba však poznamenať, že odteraz svätá Eucharistia zaujala v jeho živote centrálnu miesto a sotva je nejaká téma, ktorou by sa bol František v jeho spisoch - ktoré sa nám zachovali - obsírnejšie zaoberal, ako so svätou Eucharistiou. 1/

Na čom Františkovi voči svätej Eucharistii najviac záležalo, bola pravá hlboká úcta. Z toho dôvodu žiadal od knazov pri slávení Eucharistie čistotu zlýšľania a úmyslu. Veľmi sa zasadzoval proti vtedajšej nákazke zohnať čo možno najviac omšových štipendií : "V mene Pánovom prosím všetkých svojich bratov a knazov, ktorí sú knazmi Najvyššieho alebo nimi si žiadajú byť, keď chcú slúžiť svätú omšu, nech sú sami čistí vo svojej mysli, nech prinášajú so svätým a čistým umyslom obeť najsvätejšieho tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista, nie kvôli nejakej pozemskej veci, ani nie zo strachu alebo z lásky k nejakému človekovi, ako keby sa chceli ľubiť ľuďom. Skôr majú mať všetko chcenie z milosti Najvyššieho zamerané na Boha a usilovať sa jedine jemu, najvyššiemu Pánovi, sa zalubiť, pretože on sám pritom účinkuje, ako sa mu páči. Lebo - ako on sám hovorí: "Toto robte na moju pamiatku" /Lk 22, 19/ - ak niekto koná ináč, tak sa z neho stáva zradca Judáš a je vinný na tele a krvi Pánovej" /Epistola ad capitulum 2/.

Podobne píše aj v Epištole ad capitulum 1 : "Preto vás, bratia moji, všetkých prosím, bozkávajúc vám nohy s takou láskou, akej som len schopný, aby ste najsvätejšiemu telu a najsvätejšej krvi nášho Pána Ježiša Krista preukázali čo najväčšiu úctu a česť..."

Z najhlbšej úcty voči Sviatosti Oltárnej, opravdivo a skutočne prítomnému Pánu Ježišovi Kristovi, požadoval svätý František pred svätým prijímaním dôkladné spytovanie svedomia. Preto napísal : "Človek opovrhne Božím Baránkom, zneuctuje ho a šliape ho nohami, ak - ako hovorí apoštol - nerozoznáva chlieb Kristov a neoddeľuje ho od ostatných pokrmov či vecí, alebo ho je nehodne, a ak ho aj je hodne, predsa ho len požíva nepatrične a neprístojne" /Epistola ad capitulum 2/. "Cujte, bratia moji: keď si preblahoslavenú Pannu tak ctíme, čo ináč je celkom správne, pretože vo svojom lone nosila Krista; a ak svätý Ján Krstiteľ sa triasol a neodvážil sa siahnúť rukou na temeno Syna Božieho; a keď uctieваме hrob, v ktorom za istý čas ležal, ako musí byť svätý, hodný a spravodlivý ten, ktorý sa ide dotknúť a ustami prijať Pána, ktorý už neumiera ako kedysi - ale bude žiť naveky oslávený, ktorého túžia vidieť anjeli".

V liste, v ktorom sv. František napomína všetkých veriacich /Epistola ad fideles 4/ žiada "čistotu srdca" pred prijatím Sviatosti Oltárnej: "Je treba hodne jesť a piť; lebo kto nehodne prijíma, ten si je a pije odsudenie, pretože nerozoznáva telo Pánovo". 1/ cf K. Esser OFM, Missarum sacramenta in Wissenschaft u. Weisheit 23/1955, 81-108.

Pod "čistotou srdca" rozumie tu sv. František konkrétne to, aby u-
 dia nepáchali neprávosti a hriechy a nežili podľa svojej hriechnej
 žiadostivosti ani podľa svojich zlých žiadostí, skrátka nech ne-
 slúžia svetu, pretože ich diabol klame telesnými žiadostami, prí-
 lišným zhomom po svetských veciach a starosťami o tento život - ak
 sú totiž jeho synmi a konajú jeho skutky. Sú slepí, lebo nevidia
 pravé svetlo, nášho Pána Ježiša Krista. Nemajú duševnú múdrosť,
 lebo nemajú v sebe Syna Božieho, ktorý je pravou Múdroťou Otcovou"
 /Epistola ad fideles, 11/.

Z úcty pred Pánom, prítomným vo svätej Eucharistii, majú sa
 predovšetkým knazi pri slúžení svätej omše usilovať o také zmýšľa-
 nie, aké nám práve v tejto sviatosti dáva za vzor sám Kristus :
 "Ó, zázračná veľkosť a obdivuhodná blahosklonnosť! Ó, vznešená
 pokora. Ó, pokorná vznešenosť, že Pán celého vesmíru, Boh a Boží
 Syn sa tak znižuje a pre našu spásu skrýva pod skromnými spôsobmi
 chleba! Bratia moji, viďte Božiu pokoru, aby ste boli od neho po-
 výšení! "Nechajte si zo seba nič pre seba, aby si vás celých pri-
 vlastnil ten, ktorý sa vám celý dáva!" /Epistola ad capitulum 2/.

A ešte jedno napomenutie sv. Františka pre knazov, aby mali
 hlbšiu úctu voči svätej Eucharistii: "Hľadte na svoju dôstojnosť,
 bratia moji, knazi, a buďte svätí, pretože on sám je svätý /kto-
 rého miesto zastupujete pri slávení Eucharistie! A pretože vás
 Pán Boh kvôli tomuto tajomstvu nad všetkých poctil, tak mu máte
 aj vy preukazovať väčšiu úctu ako všetci ostatní. Je to veľké
 nešťastie a oplakávaniahodná slabosť, ak sa vy, ktorí ho máte tak
 nablízku, ešte staráte o čokoľvek iné na celom svete. Nech sa
 zhrozí celý človek, nech sa celá zem zatrasie a nebo nech nahlas
 zaplesá, akonáhle je Kristus, Syn Boha živého v ruke knaza!"
 /Epištola ad capitulum 2/.

Právom píše prvý životopisec svätého Františka, Tomáš z Celana
 /2, 201/ o svätcovi : "Voči sviatosti tela Pánovho horel každou
 nitkou svojho srdca. Veľmi obdivoval láskyplnú vľúdnosť a blaho-
 sklonnú lásku". Z toho pochádza jeho prosba ku kazateľom, aby
 stále pobádali ľudí k úcte voči sviatostnému Kristovi: "A keď ho
 knaz na oltári obetuje alebo niekam nesie, tak si majú všetci po-
 klaknúť a Pánovi, živému a pravému Bohu preukázať chválu, slávu
 a oslavu. A jeho chválu by ste mali všetkým ľuďom tak hlásať, aby
 sa vždy keď zvoní, vzdávala všemohúcemu Bohu od všetkých ľudí
 na celej zemi chvála a vďaka". /Epištola ad capitulum 2/. Všetci,
 čo splnia túto výzvu sv. Františka a ľudia tak učia, "nech vedia,
 že ich bude sprevádzať požehnanie Božie i moje. A toto sa im má
 uložiť mocou pravej a svätej poslušnosti". /Epistola ad custodes/.

Hlboká úcta sv. Františka voči telu Pánovmu sa prejavuje aj
 v jeho pokynoch, ako sa má zodpovedne uchovávať Sviatosť Oltárna.
 "Vtedajšie neporiadky v tomto ohľade zrejme urážali jeho milujúce
 srdce". 1/ Vo svojom liste klerikom sv. František píše : "Kdekoľ-
 vek sa najsvätejšie telo nášho Pána Ježiša Krista uchováva nie
 zodpovedným spôsobom, alebo je tam len jednoducho položené, má sa
 z toho miesta zobrat', uložiť na skvostne pripravenom mieste a má
 sa uzamknúť". /Epistola ad clericos/. František napomínal úctivo
 sa starať o uchovanie svätej Eucharistie nielen klerikov, ale vy-
 zýval predstavených svojho rádu: "Prosím vás ešte dôraznejšie,
 ako by som seba samého prosil, aby ste sami klerikov o to žiadali,
 ak je to len vhodné a osočné, aby uctievali Sviatosť Oltárnu :
 A ak sa niekde najsvätejšie telo Pánovo uchováva celkom chudobne,
 tak ho treba uložiť podľa pokynov Cirkvi na skvostne vybavenom

Pozn. 1/ cf K. Esser, cit. miesto 102.

mieste a má byť starostlivo uzamknuté". /Epistola ad custodes/. Na smrteľnom lôžku sa ešte raz hlásil sv. František k tomuto cti-hodnému postoju voči Eucharistickému Kristovi: "A chcem, aby sa tieto najsvätejšie tajomstvá nadovšetko uctievali, aby sme sa im klanali a na skvostne vyzdobených miestach uchovávali". /Testament 3/.

Táto láskyplná úcta voči Kristovi v Najsvätejšej Sviatesti nebola len dôvodom, aby sa s týmto viditeľným znamením neviditeľného síce, ale opravdivého a skutočne prítomného Pána starostlivo zaobchádzalo, ale ho aj nabádala, aby so všetkým čo sa nejako vzťahovalo na svätú Eucharistiu, zaobchádzalo s čo najväčšou pozornosťou: "Kalichy, korporále, výzdoba oltára a všetko, čo má vzťah k eucharistickej obete, majú mať v skvostnom prevedení". /Epistola ad custodes/. Pritom sa neuspokojil len s patričnými napomínaniami, ale pristúpil aj k činu: "Raz chcel poslať bratov so skvostnými nádobami do sveta, aby všade kde zbadajú, že sa cena nášho vykúpenia nepatrične uchováva, ukryli sviateť na dôstojnejšom mieste" /2 Celano 201/. V neskorších legendách sa ešte spomína, že "František chcel niekoľkých bratov rozposlať po všetkých provinciách s dobrými a peknými nástrojmi zo železa, s ktorými sa dajú zhotoviť dobré a čisté hostie". /Speculum Sabatier 65, 13; Speculum Lemmens 36; Legenda Delorme 80/. Vo františkánskom kláštore v Greccio sa ešte dnes uchováva železo na hostie, ktoré pochádza z prvej polovice 13. storočia a vedie až k samému Františkovi. Pretože sa v tej dobe pri rozdávaní svätej Eucharistie boli za-hniezdili rôzne neprístojnosti, venoval František pozornosť aj tomuto bodu. Prísne sa pridržiaval toho, že rozdávanie svätého prijímania patrí výlučne len kléru. Týchto však napomínal: "Všetci, čo opatrujú tak veľké tajomstvá a zvlášť ktorí ich opatrujú bez opravdivej úctivosti, nech si vo svojom vnútri uvážia, aké predražené sú kalichy, korporále a plachty, na ktorých sa obetuje telo a krv nášho Pána. Mnohí ho uchovávajú len na celkom jednoduchých miestach, biedne ho nosievajú po cestách a nehodne prijímajú, ako aj iným bez rozdielu rozdávať... Preto sa chceme v tomto všetkom, ako aj v iných veciach čím skôr a od základu polepšiť". /Epistola ad clericos/.

Aj v napomenutiach, ktoré majú predstavení a kazatelia dať klerikom, je reč o tom, že telo Pánovo "sa má nosiť s veľkou úctou a druhým s opravdivou úctivosťou podávať". /Epistola ad custodes/.

Svätý František si vysoko vážil svätú Eucharistiu. Jeho prežívaná viera voči veľkému tajomstvu Sviatesti Oltárnej sa zračila aj z jeho úcty k slovám premenenia a k ostatnému Božiemu slovu, tak ako sa ohlasuje v bohoslužbe slova a v slávení Eucharistie. Keďže sv. František bol hlboko presvedčený, že telo Pánovo nemôže byť prítomné, ak sa vopred nesprítomnilo slovom, nariekal nad veľkou neúctou a nevedomosťou, akú majú niektorí klerici voči napísaným slovám, "ktoré telo Kristovo sväto sprítomňujú". Vedel preto, že tieto slová "bývajú niekedy nohami pošliapané, lebo pozemsky zmýšľajúci človek nechápe, čo je Božie". /1 Kor 2, 14/. Preto žiadal, aby napísané slová Pánove, "ak by sa našli na nečistých miestach, boli pozbierané a uložené na čestnom mieste" /Epistola ad clericos/.

Najobširnejšie a zároveň teologicky hlboko prejavil František v tomto ohľade svoju vôľu, keď sa obrátil na svojich bratov nasledovnými slovami: "A pretože ten, kto je z Boha, počúva Slovo Božie, z toho dôvodu musíme aj my, ktorí sme zvlášť povolani do služby Božej, nielen počúvať a konať čo Boh hovorí, ale musíme chrániť aj nádoby a všetko ostatné, čo sa pri bohoslužbe použilo,

aj jeho sväté slová. Tým vnikne do nás hlboko vznešenosť nášho Stvoriteľa a naša odvislosť od neho. Preto napomínam všetkých svojich bratov a posilnujem ich v Kristovi, aby kdekoľvek najdu napísané Božie slová, s nimi čo najuctivejšie zaobchádzali a ako len môžu, nech ich pozbierajú a ochrania, ak nie su dobre opatrené, alebo sa niekde pohadzujú." Tak isto napomínal aj laikov: "Duchovných si musíme vážiť a ctíť a nielen Pána v slovách, ktoré on vyslovil. Mnohé veci sa totiž posvätia slovami Božími a v sile slov Kristových sa uskutočňuje Sviatosť Oltárna". /Epistola ad capitulum 4/. V úcte pred slovom Božím vyznáva a potvrdzuje tak sv. František svoju vieru v to, že je Pán prítomný vo svojom slove a tu, v tejto chvíli a skrze toto slovo účinkuje.

Jeho prítomnosť v slove si vyžaduje rovnakú lásku, starostlivosť a úctu ako jeho prítomnosť vo svätej Eucharistii. Z tej živej viery v prítomnosť Krista v jeho slove nechal si sv. František zhotoviť aj evanjeliár, "aby v dňoch, keď sa pre chorobu alebo z akejkoľvek inej príčiny nebude môcť zúčastniť sv. omše, mohol si dať prečítať evanjelium, ktoré sa v ten deň čítalo v kostole pri svätej omši. Toto zachoval až do svojej smrti. Hovorieval totiž: "Ak nemôžem byť na svätej omši, klaniam sa telu Kristovmu v duchu tak, ako sa mu klaniam, keď som na svätej omši. Keď počúval evanjelium alebo si ho prečítal, svätý František ho vždy pobozkal s čo najväčšou úctou voči Pánovi". Takto to napísal Brat Lev v Breviári sv. Františka /cf Speculum Sabatior I., 329, nota a/. Pri počúvaní Božieho slova pocítil sv. František práve také spojenie s prítomným Pánom, ktoré práve vtedy vyhľadával, keď nemohol byť na svätej omši. Samozrejme, že svätý František videl vtedy aj keď nie v graduálnom, predsa však v podstatnom rozdiel medzi prítomnosťou Krista v jeho slove a medzi skutočnou osobnou prítomnosťou vo svätej Eucharistii: "Ako sa Kristus ukázal apoštolom v skutočnom tele, tak sa nám dnes ukazuje vo svätom chlebe. A keď apoštoli pri pohľade na jeho telo v neho ako v Pána a Boha verili, pretože sa dívali nanho duchovnými očami, tak aj my, ktorí telesnými očami vidíme chlieb a víno, vidíme a pevne veríme, že je to skutočné a živé jeho sväté telo a jeho krv". /Admonitiones 1/. Z toho jasne vyznieva bezpodmienečná viera sv. Františka v skutočnú prítomnosť Krista vo Sviatosti Oltárnej. Pán je tu so svojim človečenstvom a božstvom /ľudskosťou a božskosťou/ tak skutočne prítomný, ako sa vo svojom božstve zjavil v Človeku Ježišovi Kristovi.

Z viery v skutočnú prítomnosť Krista vo svätej Eucharistii, svätý František mal veľmi vysokú mienku o knazoch a požadoval "aj keď boli hriešni- vo vzťahu k ich úradu: Lebo oni opatrujú telo a krv nášho Pána Ježiša Krista, obetujú ho na oltári, berú ho a rozdávaajú iným". Jedine len vysvätený knaz môže sláviť Eucharistiu a to na základe jeho knazskej moci a to nezávisle od jeho osobného života. Keď raz bol František odkázaný ísť k nehodnému knazovi, ktorý žil s konkubínou a mal špinavé ruky pre nečistý spôsob života, František v prítomnosti veľkého zástupu veriacich padol k jeho nohám a zvolal: "Či sú jeho ruky také, ako sa o nich hovorí, neviem. A aj keby boli také, aj vtedy viem, že nemôžu pošpiniť silu a účinok božských sviatostí. Práve naopak, pretože cez tieto ruky Božiemu ľudu pretieklo tolko Božích dobrodení a Božích milostí, bozkávan ich z úcty k tomu čo rozdávaajú a pre vznešenosť toho, koho podávajú". 1/

1/ Stephanus de Bourbon OP in Leameus, Testimonia... Anaracchii 1926.

František rozlišoval teda vo svojej jasnozrivej viere medzi knazskou mocou premienania a medzi jeho ľudskými kvalitami, ktoré nemôžu znemožniť plnú moc, ktorú knaz dostal pri vysviacke. Ešte na smrtelnej posteli vyznal svätec nasledovné: "Pán mi dal voči knazom, ktorí žijú podľa predpisov svätej rímskej cirkvi, takú veľkú dôveru pre ich svätenie, že sa chcem k nim utiekať aj vtedy, keby ma prenasledovali... A týmto, ako aj iným chcem preukazovať úctu, chcem ich milovať a ctiť ako svojich pánov. A nechcem si všímať ich hriech, pretože v nich vidím Syna Božieho a sú mojimi pánni. A robím tak preto, lebo v tomto svete nevidím nad Božieho Syna nič milšieho, ako jeho telo a jeho presväťú krv, ktoré oni prijímajú a aj iným podávajú". /Testamentum 3/. Napriek všetkej ľudskej nedostatočnosti videl František v knazoch Syna Božieho, ktorého oni v Eucharistii sprítomujú a ich prostredníctvom sa on dáva ľuďom. Svätý František, ktorý zomrel 4. októbra 1226, zomrel za spevu žalmov v Porçinkule. Ešte aj vo svojom testamente prejavil svoju eucharistickú zbožnosť a takto sa osvedčil: "Náš Pán mi daroval v kostole v ktorom je prítomný, takú vieru, že sa mu tam vždy klaniam len s jednoduchými slovami: Najsvätejší Pane Ježišu Kriste, klaniam sa ti tu a vo všetkých chrámoch na celom svete a dobrorečíme ti, lebo si svojim krížom svet vykúpil!"

Článok prevzatý z diela "Sviatosť Oltárna a svätí" od Ferdinanda Holböcka, Christiana Verlag Stein am Rhein /Schweiz/, 1979.

- o -

... Čím viac sa k Nemu v kontemplácii približuješ, tým viac ho odhaľuješ ako zdroj svojej energie, ako inšpirátora svojej práce, svojich schopností a ako pôvodcu svojich duchovných darov.

Čím viac sa modlíš, tým viac sa zväčšuje priestor medzi tebou a Ním, to znamená, že stále jasnejšie vyniká odlišnosť medzi tvou osobou a osobou Boha.

Čím viac prenikáš do ticha, tým viac v sebe precituješ pôsobenie Slova.

Čím viac sa so sporiadanou láskou približuješ k tvorom, tým viac ho v nich nachádzaš, a v tajomstve jeho nadprirodzenosti ho odhaľuješ ako celkom odlišného od tvorstva.

"Ty" sa stáva intímnym a prežívaným oslovením. Stále zosilňovanie onoho "ty" je neustálou požiadavkou života....

... Spozorovali ste už, že keď sa modlíte, vlastne ani neviete, čo povedať? To je pravá modlitba. Zážitok, že nepoznáme jazyk Boha, a po krátkom blábotaní znovu utíchame, to je pravá skúsenosť z modlitby....

... Netreba mnoho slov, skôr slovo Božie. Jeho prostredníctvom sa môžeme vždy modliť, aj keď sami nevieme, čo povedať. Na čom však záleží, je schopnosť dať sa formovať tým, ktorý je život a darca života, ktorý je svetlo a dáva sa spoznávať, je láska a učí láske.

Opravdivá, hodnotná a trvávajúca modlitba je kontemplácia. Je to pasívna modlitba, ku ktorej Boh sám uschopňuje svoje dieťa a vedie ho, aby spoznávalo svojho Otca a zvykalo si ho milovať podľa jeho prvého prikázania: "Milovať budeš Pána Boha svojho z celého srdca, z celej duše, zo všetkej sily, so všetkým, čím si" /Dt 6, 5/.

/Výber z knihy C. Carretta: Lebo si môj Otec. Vydal SÚSCH, Rím, 1982, 153 strán/.

- o -

S E R A F Í M S K Y S V Ě T D O K A Ž D E J R O D I N Y !

Rozhovor s fr. Johnom Vaughnom, generálom františkánskeho rádu na tému :

Nepoznám františkánov pre akúkoľvek dobu a akékoľvek miesto.

- Otec generál, čo si slubujete od tejto návštevy ?

Vždy sa teším na každú návštevu, pretože sa môžem stretnúť s ľuďmi v rôznych častiach sveta. Každé stretnutie je pre mňa skutočné obohatenie. Vždy ďakujem Bohu za túto možnosť. Rád poznávam, ako v rôznych krajinách pracujú moji františkánski bratia. Nikde neprichádzam preto, aby som učil druhých, ako má žiť františkán v konkrétnych životných podmienkach tej ktorej krajiny. František nás učí, že neexistujú františkáni všeobecne - pre akúkoľvek dobu a pre akékoľvek miesto či zem. Každá doba, každý národ, ale i každý jednotlivec musí uskutočniť vlastnú osobitú tvár františkánstva a len tak môže obohatiť celé františkánske hnutie i celú cirkev.

- Na pranie sv. Františka majú byť františkáni vždy verní a poslušní rímskej Cirkvi. Ako túto úlohu môžu františkáni najlepšie uskutočňovať dnes ?

Najväčšiu službu Cirkvi františkáni preukazujú tým, že autenticky žijú svoje františkánstvo. Len vtedy môžeme skutočne slúžiť Cirkvi, keď budeme tými, akými máme byť. Nesmieme však stotožňovať pasívne otroctvo so službou, pretože služba je charizma, skutočnosť, ktorá v sebe zahŕňa celé bytie a všetky dimenzie života. Takáto služba je dar Ducha svätého, dar, ktorý v sebe spojuje osobnú i spoločnú zodpovednosť. V tom je nám príkladom František z Assisi. Pre neho cirkev nebola len miestom práce, ale duchovným ohniskom. František, evanjeliový človek, osvietený Duchom svätým, si prial žiť plne evanjelium a svojím životom nechcel len obohacovať cirkev, ale počítal i s tým, že na každom kroku bude i cirkev obohacovať a posilňovať jeho. On bol a cítil sa byť skutočným synom cirkvi. Synom, nie otrokom. Pracoval s cirkvou a v cirkvi. Preto je nepresné tvrdenie, že František bol vlastne protestant, že bol predzvestou protestantizmu. Rovnako tak je nepresné tvrdenie, že František bol len mechanický odliatok cirkvi, že len poslušne a slepo plnil príkazy cirkevnej autority. František bol synom cirkvi a vo svojich spisoch ju nazýva svojou Matkou. Túto svoju lásku a oddanosť uskutočňuje a k t í v n y m a z o d p o v e d n ý m ž i v o t o m v c i r k v i a p r e c i r k e v . Pomáha, aby cirkev bola stále viac skutočnou Kristovou cirkvou. Cirkev túto Františkovu lásku a potrebu služby cítila a preto mu - ako i iným - nekrížila plány a nezamietala návrhy. Niečo mu korigovala, ale nič mu nezamietala. Taký stav by mal byť záväzný pre každého františkána. Ako to uskutoční, to už závisí na konkrétnych potrebách miestnych cirkví. Ak sme preniknutí takým duchom služby, iste sami nájdeme pravé prostriedky, ako konkrétne milovať a slúžiť cirkvi.

- Otec generál, vy stojíte na čele rádu, ktorý hodne pracuje po celom svete a plní apoštolské a pastierske úlohy. Ako sa to dá zlučiť so základným rehoľným povolaním ?

Na túto otázku treba odpovedať z dvoch hľadísk: všeobecne a konkrétne. Keď hovorím všeobecne o umení františkánskeho života, musím povedať, že František nepoveruje svojím bratom nejakou konkrétnou úlohou, nejakou konkrétnou formou aktivity. Preto každá aktivita, ktorá sa neprotiví evanjeliu, je dovolená i v našej reholi a bratia ju môžu naplňovať. Ako forma aktivity, ďaleko dôležij-

tejší je duch, s ktorým sa táto práca uskutočňuje. Pre františkánov je to duch pokory a služby. Tento duch musí všetko zjednocovať. Už sv. František sa rozhodoval medzi kontemplatívnym a aktívnym spôsobom života. Po mnohých modlitbách, meditáciach a radách spolubratov došiel k poznaniu: než íť len sám pre seba, ale pomáhať i druhým. Túžil po modlitbe a pokoji, ale stále ho znepokojoval Kristov príklad apoštolátu. Preto František takto uzaviera svoje uvahy: "Nám je teraz treba len jedno: robiť všetko podľa Kristovho príkladu, robiť všetko čo vidíme u neho, ako na vysokej hore. Preto sa mi zdá, že Bohu bude drahšie, keď preruším modlitby a pôjdem do sveta pracovať".

To bolo vlastne druhé obrátenie sv. Františka. Opúšťa pustovnícky život a stáva sa poslom veľkého Kráľa. Z tohoto hľadiska môžem povedať, že sa každá aktivnosť františkánskych bratov, teda i typicky pastierska, ukazuje ako "františkánska", pretože František a jeho bratia neboli povolani aby robili to alebo ono, ale aby žili evanjelium a nasledovali Ježiša Krista na každom mieste a v každej práci.

Ešte chcem podotknúť, že môže byť veľmi nebezpečné stotožniť františkánstvo s mníštvom, viazaným na kláštorný život. V našej Reguli je napísané, že sa františkán neprijíma do kláštora, ale do služby, ktorá tvorí základnu právneho bratstva a priestorom tejto služby je celý svet. Co sa týka konkrétnych situácií, nedá sa hovoriť všeobecne. Tu treba brať do uvahy konkrétne podmienky provincií alebo miestnych cirkví, tradíciu a súčasnu situáciu v jednotlivých krajinách.

- V prípade rádových kňazov nebolo by potom lepšie hovoriť o pastierskej kongregácii františkánskeho typu? Nemôže sa stať, že záujemca o kňazstvo sa stane františkánom len zhodou okolností?

Opäť musím zdôrazniť, že ani pastierska aktivita nie je typicky františkánska, pokiaľ do nej bratia neprinesú františkánskeho ducha pokory. Myslím, že sa môže povedať, že sa niektorí stali len zhodou okolností členmi nášho Rádu. Ja som ale v hĺbke duše presvedčený, že každé Božie povolanie nie je všeobecné, ale hlboko špecifické. Vonkajšie okolnosti môžu stať na začiatku, ale pri každom povolaní je dôležitá i osobná angažovanosť a tužba po istom a konkrétnom spôsobe života podľa Evanjelia. Preto myslím, že sa nemôže hovoriť o našom Ráde v niektorých krajinách s prevahou pastierskych uloh ako o pastierskej kongregácii františkánskeho typu. I kňazi sú natolko františkáni, nakoľko sú verní Evanjeliu, Reholi a súčasne otvorení potrebám doby i miestnej cirkvi. Autentičnosť františkána - chcem to ešte raz zdôrazniť - neurčuje jeho forma aktivity, ale spôsob, ako pracuje a žije. Pre františkána je rovnako nebezpečné nebyť aktívny, ako byť príliš aktívny. Okrem toho, keď sa hovorí o františkánstve, nesmie sa zabúdať, že sa jedná o bratstvo, o spoločnosť, v ktorom nemôžu všetci robiť to isté, ale naopak, je dôležité, aby každý plnil svoju úlohu a svojou rozdielnosťou sa obohacuje.

- Ako je to s vašim Rádcom celkove vo svete: koľko bratov žije v kláštoroch typicky rehoľným životom a koľko pracuje vo farnostiach a plní pastierske úlohy?

Najskôr by som rád podotkol, že je veľmi ťažké určiť, čo je typicky rehoľným životom, zvlášť keď sa jedná o františkánov. Pre františkána nie je dôležité, či sa viaže na kláštor, ale podstatný je štýl života, ktorým žije. Tak už od začiatku sa františkáni zaoberali pastierskými úlohami ako ľudia, ktorí putovali po svete a nečakali, až im ľudia sami prídu do kostolov alebo do miest,

špeciálne k tomu účelu určených. Kázali všade - na ulici, na trhoviskách, na poli. V konkrétnych situáciách svedčili o evanjeliu. Tak tomu bolo vždy a i dnes sa mnoho bratov stará o apoštolát. Biskupi v mnohých krajinách prosia bratov, aby sa ešte intenzívnejšie zapojili do práce vo farnostiach.

- V poslednom čase rastie vo vašom Ráde záujem o misijnú činnosť. Tento vzrast je vždy potvrdením vitality Rádu. Ako sa dívate na túto oblasť práce?

Z tohto rastúceho záujmu máme samozrejme radosť, pretože svedčí o autentičnosti dnešného františkánstva. Ako bol František priekopník misií, musia i dnes bratia pokračovať v tejto práci. Kto pozná Františka, chápe, že on vo svojej silnej láske ku všetkým ľuďom a k všetkému stvorenstvu musel túžiť po misionárskej práci. Ešte zaujímavejšie sú rady, ktoré dával František bratom pred ich odchodom do misií: "Bratia, ktorí odchádzajú do misie, môžu pracovať medzi neveriacimi dvoma spôsobmi. Prvý spočíva v tom, že sa vyhýbajú sporom a že sú pokorní voči každej ľudskej bytosti kvôli Bohu a že keď cítia, že sa to páči Hospodinovi, nech hovoria o Svätom Slove Božom, aby neveriaci uverili vo všemohúcnosť Božiu". Vo Františkovej dobe, keď cirkev vo svojej misionárskej práci sledovala hlavne dva prostriedky - a to križiacke výpravy a učené poleniky - František sa vybral inou cestou, cestou kresťanskej prítomnosti medzi neveriacimi a hlásania evanjelia, ak sa k tomu ukáže príležitosť. Týmto spôsobom chce náš Rád i dnes uskutočňovať svoje misijné úlohy.

/Apríl 1983- podľa zahraničných prameňov/.

- o -

... Kresťanstvo vzniklo ako Cirkev, ako spoločenstvo veriacich. Prví kresťania sa schádzali ako obce. A tak vznikla kresťanská obec v Jeruzaleme, Antiochii, Efeze, Alexandrii, Solune. Podľa Skutkov apoštolov sa od iných spoločenstiev odlišovali štyrmi nezameniteľnými znakmi: zotrvali v náuke apoštolov /Sk 2, 42/, v modlitbách, lámaní chleba a v spoločnom vlastní majetkov /Sk 4, 32, 35/.

Aká obdivuhodná organizácia! Prečo by sa i v našich časoch nemala uvádzať do života? Taká obdivuhodná myšlienka! Nebola by východiskom z bezcieľného života, z udušajúcej jednotvárnosti, z ubíjajúceho prostredia? Prežívať opravdivú Cirkev znamená b u d o - v a ť t a k é s p o l o č e n s t v o, v k t o r o m podľa Lukáša k a ž d ý m á s v o j e m i e s t o, eď biskupa až po neznámeho roľníka v najzapadlejšej obci. Tu nikto nie je osamotený, každý sa zúčastňuje na výstavbe spoločenstva veriacich. Biskup by mal okolo seba zhromažďovať svoju obec - tak ako to robieval sv. Augustín v meste Hippo. V takom spoločenstve sa vytvára vhodné prostredie pre modlitbu. Božie slovo sa tu spoločne rozoberá a vníma ako každodenný chlieb a povzbudenie do života....

.... Boží majestát je nesmierny a nenachádzam slov na jeho opísanie. Ak sa viem modliť, tak len preto, lebo som synom. Keby som nebol jeho synom, nemohol by som sa modliť, pretože by som nenašiel spojenie s Otcem.

Chcel by som svojich priateľov ešte povzbudiť, aby nestrácali odvahu, keď sa im nebo zdá zatiahnuté a temnoty príliš hrozivé. Vieme už, že tieto temnoty sprevádzajú náš preroď v synov Božích a v tomto preroďe radi zamlkame, aby naša nádej o to viac zažiarila. Záleží len na nás, aby sme zostali verní a spojení, najmä na strmej a namáhavej ceste duchovného života. Chcel by som, aby sme spoločne vystupovali ako Cirkev, ktorú milujeme, a to napriek slabostiam a opakujúcim sa chybám. Co by sme si bez nej počali?...

/C.Carretto, Lebe si náš Otec, SUSA, Rím, 1982/.

S v ä t ý B o n a v e n t ú r a .

Narodil sa roku 1221 v Toskánsku. Po narodení ťažko ochorel. Pri krste dostal meno Ján. Vtedy jeho matka slúbila Bohu, že ak vyzdravie z veľmi ťažkej choroby, zasväťí ho Panne Márii a zverí Bohu tak, aby sa stal Božím služobníkom. V stredoveku to bolo bežné.

Skutočne sa uzdravil. Ukázalo sa, že je veľmi nadaný. Čoskoro sa zoznámil so sv. Františkom a ten mu umožnil študovať teológiu. Dal mu meno Bonaventúra, čo voľne preložené znamená "budúce dobro", "zasľubenie budúcich dobier". Ako 22 ročný vstupuje do františkánskej rehole. Už vtedy sa unho prejavuje veľké nadanie na jazyky, filozofiu, právo a teológiu. Ako 29-ročný začína prednášať na parížskej Sorbonne. Počas štúdia a prednášok nezabuda na to najhlavnejšie, na čo vstúpil do rehole sv. Františka - na chudobu, pokoru a službu bližnému.

Na univerzite čoskoro dosahuje hodnosť majstra a v súlade s vtedajšou scholastikou- nezabudajme, že Bonaventúra bol súčasník sv. Tomáša Akvinského - začína rozvíjať veľmi rozumnú náuku, podľa ktorej veda a poznatky o Bohu, čiže záležitosť rozumu, musia byť v súlade so záležitosťou srdca. Inými slovami, človek musí Boha poznávať rozumom, ale milovať srdcom. Človek môže vtedy milovať Boha, keď to prejavuje navonok vzťahom k druhým ľuďom, k bratom a bližným. Toto učenie Bonaventúra rozvíja dokonalým spôsobom.

Ako 35-ročný je zvolený za generála františkánskeho rádu. Stalo sa po prvý raz, aby niekto taký mladý bol zvolený na takú zodpovednú funkciu, lebo františkáni mali vtedy vo svete významné postavenie. Jeho františkánsky duch a vzdelanosť ospravedlňovali tento mladý vek.

Keď sa stal generálom, začal uskutočňovať reformu rádu. Usiloval sa o to, aby členovia rádu mali vzdelanie, ale pritom zostali chudobní a pokorní. Bránil sa vplyvom zosvetáčtenia rádu. Rehole mala byť pre všetkých ľudí svetlom a ukazovateľom dokonalosti.

Za svoju činnosť na univerzite ho pápež Klement IV. ustanovil za arcibiskupa Yorku, v Anglicku. Bonaventúra pokorne prichádza do Ríma a prosí pápeža, aby touto hodnosťou nebol poverený. Na biskupa bol vysvätený, ale na vlastnú žiadosť do úradu nebol uvedený.

Ukazuje, že vysvätenie na biskupa nespôsobuje zmenu jeho osobného života. Ďalej chodí vo františkánskom habite, vykonáva tie najpodradnejšie práce a ako generál stáva sa služobníkom všetkých, ktorí potrebovali pomoc.

Pápež Gregor X. udelil mu najvyššiu cirkevnú hodnosť, ktorú môže človek dostať- vymenoval ho za kardinála. Podľa najstarších cirkevných predpisov žiaden človek nesmie odmietnuť menovanie za kardinála. Ak to urobí, je to prejav najväčšieho pohrdania, akého sa môže pápežovi dostať, lebo kardinálsky klobúk sa dáva naozaj iba tým, ktorí si to v Cirkvi zaslúžia a u ktorých je predpoklad, že svoju hodnosť nezneužijú.

Bonaventúra s pokorou prijíma túto hodnosť, ale keď príde domov, do kardinálskeho klobúka umiestnuje malé mačiatká. Potom klobúk zavesí na kliniec a ďalej chodí vo františkánskom habite. Nikde netúžil po hodnostiach a svoju funkciu generálneho predstaveného rádu chápal tak, že má byť služobníkom všetkých, teda i tých najnižších, najbiednejších.

Čoskoro bol povolaný na pápežský dvor, kde sa stal odborným teologickým, pápežským poradcom. Kázal pre najviac vzdelaných a vänešených ľudí. Bol pozývaný na rôzne miesta Talianska, Anglicka, Španielska

a Portugalska. Jeho schopnosť si vážil samotný pápež, preto sa stal jedným z tých, ktorí ako odborní teológovia rozhodovali o náplni koncilu - všeobecného cirkevného snemu - ktorý bol zvolaný do Lyonu na rok 1274.

Bonaventúra sa tu poberá so sv. Tomášom Akvinským, dominikánom. Sv. Tomáš však 7. marca 1274 na ceste zomiera. Keď Bonaventúra došiel do Lyonu, usiloval o dve dôležité veci:

- aby došlo k únii, k zjednoteniu s gréckymi katolíkami,
- aby Cirkev znovu ovládal pôvodný duch chudoby.

V priebehu koncilu však Bonaventúra dňa 15. júla 1274 zomrel.

Bonaventúra, ktorý spolupracoval s Tomášom Akvinským, najvýznamnejším teológom v dejinách cirkvi, svojim životom ukázal, že vzdelanosť a učenosť samé osebe neznačia nič, že najpodstatnejším je horúci vzťah k ľuďom, chudoba, skromnosť a poslušnosť. Sv. Tomáš Akvinský bol pre svoju vzdelanosť nazývaný doctor angelikus - anjelský učiteľ. Bonaventúra bol nazývaný doctor seraficus - serafínsky učiteľ.

V roku 1482 ho pápež Sixtus IV. vyhlásil za svätého a zaradil na šieste miesto v poradí učiteľov Cirkvi. Pochovaný bol v Lyone. Jeho telesné pozostatky boli čoskoro prenesené do františkánskeho kláštora na Sone. Kalvíni roku 1562 jeho hrob vyplienili, ostatky spopolnili a porozmetali do rieky.

Bonaventúra svojim životom ukázal na dve veľmi dôležité veci :

- p o k o r u . Hoci dosiahol kardinálsku hodnosť, ako vieme z jeho spisov, touto hodnosťou veľmi trpel;
- n e t r v a l n a t o m , č o v y t v o r i l a l e b o č o p r i j a l o d v z n e š e n ý c h a v z d e l a n ý c h ľ u d í . Vždy zdôrazňoval, že každá doba, každý systém, každá nová vec potrebuje dôkladné preskúmanie a že nikdy nemožno ustrnúť na tom, čo už človek raz spoznal.

Vo svojich spisoch uvádza, že najväčšou knižnicou s najväčším prínosom pre jeho učenosť mu bol Kristov kríž. Pred ním sa zdržiaval dlhé hodiny. Kto chce byť veľmi teologicky vzdelaný, musí sa učiť pred týmto krížom. Kto to dokáže - a to v hociktorej dobe - môže sa stať veľkým prínosom pre súčasníkov.

Poznámka:

Pán Ježiš v Evanjeliu hovorí, aby sa nikto nenechal oslovať slovom "Učiteľ", lebo iba jeden je učiteľ - Kristus. Napriek tomu Cirkev niektorým vynikajúcim ľuďom dáva tento titul - učiteľ cirkvi. Má to svoje opodstatnenie.

V časoch Ježišovho života na zemi sa pod titulom "učiteľ" rozumel taký človek, ktorý vytvoril vlastnú náuku. Hoci niečo prevzal od iných, vytvoril si vlastnú náuku, vlastnú školu a učil druhých. Z toho dôvodu Ježiš učil, aby si iní ľudia nedávali meno "učiteľ", lebo len on, Ježiš, prišiel s novou náukou a učil druhých. Všetci ostatní po nom už iba vysvetľovali Jeho náuku. Pretože v slovenčine nemáme vlastný výraz pre človeka, ktorý vysvetľuje Ježišovu náuku, Cirkev ho označuje ako "učiteľa cirkvi".

- o -

... Dejiny Izraela sa opakujú - exodus, púšť, neistota. Sám sa neviem zbaviť tejto základnej biblickej schémy už aj preto, že aj môj život prešiel a prechádza rovnakými fázami: Egypt, miesto otroctva, exodus, ako prechod púšťou k slobode, príchod do zaslúbenej zeme, jej postupné obsadzovanie, založenie kráľovstva v Jeruzaleme, znova opakované nevernosti voči Jahvemu, nato trest - vyhnanstvo v Babylone - návrat už len malého zvyšku do vlasti, a konečne začiatok nových čias príchodom Ježiša Krista. - Ci Cirkev, tento nový Izrael, nená pred sebou tú istú cestu? Ci sa jej dejiny neodohrávajú v podobných etapách?

Domnievam sa, že áno!

/C.Carretto-Lebo si môj Otec/

- o -

KRÍŽOVÁ CESTA A EUCHARISTIA .

Hostia znamená obeť. Prv, než som priniesol krvavú obeť na kríži, dokončil som ju mysticky vo večeraďle a teraz sa uskutočňuje v každej svätej omši.

Pozeraj pri tejto krížovej ceste na mňa skrze Eucharistiú: svätú omšu, sväté prijímanie, bohostánok.

1. stanica : Pán Ježiš je odsúdený na smrť.

Po noci v samote väzenia - opustený ľuďmi - bol som odsúdený ne-spravodlivým rozsudkom na smrť na kríži.

Ty však môžeš uprostred vonkajšej noci a aj za noci ducha, prísť ku mne - pred bohostánok. Môžeš mi rozprávať o svojom utrpení.

Ale väčšiu radosť mi spravíš, keď budeš zotrvať so mnou - aj v mlčaní - prosiac za tých svojich biednych bratov, ktorí v tom istom čase svojimi hriechami akosi tak volajú, ako kedysi tantí pred Pilátom: "Ukrižuj Ho!"

2. stanica: Pán Ježiš berie kríž.

Na moje ramená položili kríž. Viac než drevo ťažilo na vedomie, že vrchol mojej lásky - Eucharistiú - mnohí nepochopia, nedocenia, pohrdnú nou.

Ak nechceš, aby som sám dvíhal kríž, pomôž mi, obetujúc sa spolu so mnou môjmu Otcovi vo svätej omši. Ak chceš, aby som ja tebe pomohol dvíhať tvoj kríž, spájaj sa so mnou vo svätom prijímaní. Nebudeš vtedy dvíhať kríž sám...

3. stanica: Pán Ježiš prvý raz padá.

Padol som následkom nedostatku síl, ale ľudia, ktorí boli okolo mňa, pozerali na to s ľahostajnosťou. Zatvoril som sa do bohostánku z veľkej lásky, ale ľudia, aj keď prichádzajú do kostola, sú voči tomu ľahostajní.

Vynahradiš mi túto ľahostajnosť, keď prichádzajú do môjho domu, uvedomíš si moju skutočnú prítomnosť a poďakuješ sa mi za to, že som zostal s vami.

4. stanica: Pán Ježiš stretá svoju Matku.

Moja Matka trpela veľmi preto, že mi nemohla pomôcť počas Krížovej cesty.

Od nanebovzatia je stále so mnou.

Ale je tiež bezmocná, keď ju neprosíš, aby ťa naučila zjednocovať sa so mnou, keď prístupujú k svätému prijímaniu, netušíš, aby ona prijala v tvojom srdci, zvelebovala, ďakovala, odprosovala. Ona to urobí oveľa lepšie ako ty...

5. stanica: Pán Ježiš prijíma Šimonovu pomoc.

Šimon mi pomohol nechotne, z prinútenia. Bolelo ma to tak, ako bolí dnes, keď ľudia ma prijímajú vo svätom prijímaní z povinnosti, z tradície, z obavy, nie z lásky. Eucharistia je predsa sviatosť lásky. Môžem sa teda uspokojiť s niečím, čo nou nie je ?

6. stanica: Pán Ježiš dovoľuje Veronike utrieť svoju tvár.

Veronika mi preukázala lásku - hoci nešikovne, ako vedela. Ale ja počítam i snahu milovať. Dal som jej na šatke odtlačok svojej unučenej tváre.

Tebe chcem dať dar oveľa cennejší: túžim odtlačiť svoju božskú ľudskú tvár do tvojej duše, to znamená premeniť ťa v seba. Poslúži mi k tomu tvoja účasť na svätej omši, každodenné sväté prijímanie, každá minúta adorácie. Bude to odpoveď na tvoju lásku.

7. stanica: Pán Ježiš padá po druhý raz.

Namiesto pomoci, keď som padol, stretol som sa so znevažovaním, posmievaním. Namiesto lásky, prebývajúc medzi vami vo Sviatosti Oltárnej, stretám sa s nedostatkom viery, so svätokrádežou, s ľahostajnosťou.

Ak mi chceš zadostučiť, zúčastňuj sa na svätej omši, hoci si unavený, nie príliš zdravý. Prijímaj ma vo Sviatosti Oltárnej, hoci tvoja duša je vyprahlá a vôbec nepocituješ moju prítomnosť. Príď na adoráciu, hoci máš málo času, málo síl, žiadnu ochotu k modlitbe.

8. stanica: Pán Ježiš napomína ženy.

Ženy mi preukázali súcit slovami a slzami. Nepohrdol som tým, pretože to bol prejav žičlivej lásky. Poznali ma z videnia, možno počúvali moju náuku.

Á ty? Obdržal si oveľa viac - dokonca denne dostávaš mňa samého! A preto sa neuspokojím tvojimi slovnými ubezpečovaniami, že ma miluješ, ale túžim, aby si - využívajúc moju prítomnosť v tebe - dokázal lásku skutkami, poslušným plnením mojej vôle.

9. stanica: Pán Ježiš padá tretí raz.

Bol som veľmi vyčerpaný, na konci svojich fyzických síl. Ale túžba splniť Otcovu vôľu dodávala mi síl - bol som s Ním úplne zjednotený.

Cím viac zjednotíš so mnou svoj život, tým budeš silnejší, tým dokonalejšie mi zadostučíš. Plamenom zjednotenia so mnou je svätá omša, sväté prijímanie, obcovanie so mnou, ukrytým vo Sviatosti Oltárnej. Silou, čerpanou z Eucharistie, znesieš a využiješ námahu križovej cesty tvojho života.

10. stanica: Pán Ježiš je obnažený.

Zobrali mi všetko, okrem človečenstva, okrem umučeného tela. V Hostii moja láska išla ešte ďalej: ukryl som nielen svoje božstvo, ale i človečenstvo.

Chceš ma nasledovať? Buď teda čoraz silnejší, pokornejší a ukry sa vo mne. Dovoľ, aby ťa nevideli, obchádzali. Nech ja sám ti stačím.

11. stanica: Pán Ježiš je pribitý na kríž.

Bol som nevládny. Ľudia, ktorí boli okolo mňa, mohli so mnou robiť, čo chceli. To isté právo som im dal, ukryjúc sa v Najsvätejšej Sviatosti.

Ty tiež z lásky ku mne súhlas, aby ľudia ťa križovali mojím konaním, požiadavkami, nepochopením. Cím viac budeš so mnou zjednotený prostredníctvom svätého prijímania - skrze lásku, tým viac dokážeš milovať tých ľudí - mňa v nich.

12. stanica: Pán Ježiš umiera na kríži.

Každá svätá omša je opakovaním mojej smrti na Golgote. Počas umierania na kríži, celkom som sa oddal Otcovi. Nemyslel som na seba, ale len na Jeho slávu a spásu duší.

Najlepšie sa budeš zúčastňovať na svätej omši, keď ni celkom od- dáš svoju vôľu, až po úplné ponorenie sa do mojej. Chcem, aby si zabudol na seba, aby si sa na svätej omši zúčastňoval len kvôli nám, Božským osobám- kvôli Najsvätejšej Trojici.

13. stanica: Telo Pána Ježiša snali z križa a položili do lona bolestnej Matky.

Najsvätejšia Matka dostala moje mŕtve telo a pozerala na mňa s veľkou láskou. Pozerala na moje rany a hoci som už netrpel- mala súcit so mnou, prežívala nanovo moje utrpenie.

Ty pozeráš počas vystavenia Najsvätejšej Sviatosti na moje Telo zvelebené, oživené Duchom. Patrí mi ešte väčšia česť, zvelebenie a láska. Snaž sa o to aj vo vyprahlosti duše, aj vtedy keď nepoci- tuješ, že som to ja. Tak činiac, dávaš mi vynáhradu, nútiš moju milosrdnú lásku, aby sa prejavila voči biednym hriešnikom.

14. stanica: Pohreb Pána Ježiša.

Po fyzickej smrti moje telo položili do hrobu.

Oddaj mi svoju smrť. Súhlas s jej druhom a časom. Po prijatí svätého prijímania mi urobíš radosť, keď mi povieš, že sa tešíš na chvíľu nášho zjednotenia vo večnosti.

PK 10/73

- o -

Zasväcujúca modlitba k Bolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska :

Najsvätejšia Panna Mária, Kráľovná mučeníkov, prijmi odo mňa úprimný pozdrav a hold detinskej oddanosti. Zasväcujem sa tvojmu uctyhodnému srdcu, preniknutému tolkými mečmi bolesti.

Prijmi ma za spolutrpiteľa tvojich bolestí a neďovoľ mi vzdialiť sa od križa, na ktorom sa tvoj jednorodený Syn obetoval za mňa. S tebou, ó Mária, chcem znášať všetky uzlosti, križe a trápenia, ktorými ma Božia prozreteľnosť navštívi. Všetko ti to obetujem na pamiatku tých bolestí, ktoré si za mňa vytrpela v tuzemskom živote.

Bolestná Matka Mária, pros za mňa svojho Syna, aby som sa polep- šil a nikdy už nezarnucoval svojho Spasiteľa novými hriechami.

Vypros mi milosť vytrvať v dobrom až do konca. A keď sa priblíži koniec môjho života, stoj pri mne vo chvíli smrteľného zápasu, ako si stála pri svojom Synovi, umierajúcom na križi, aby som pre záslu- hy jeho umučenia a pre tvoju materinskú lásku a mocnú prímluvu dosiahol večný život. Amen.

Matka lásky, bolesti a milosrdenstva, oroduj za nás!

Oroduj za nás, Matka Sedembolestná, aby sme sa stali hodní pri- slúbení Kristových.

Prosíme ťa, Pane Ježišu Kriste, nech za nás oroduje u teba pre- blahoslavená Panna Mária, tvoja matka a naša patrónka, ktorej pre- svätú dušu pri tvojom umučení prenikol meč bolesti. Lebo ty žiješ a kraluješ s Bohom Otcom v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.

/z diela: O.Silvester Jankola OFM: Hodina so sviatostným Kris- tom. Vydali Slovenské sestry sv. Cyrila a Metoda v Danville, Pa., USA, v r. 1977/

- o -

Pri poklonách pred najsvätejšou prevelebnou Sviatostou Oltárnou zvelebuj, ďakuj a pros za vieru v našom národe!

Č Í T A J - Š T U D U J - M E D I T U J P Í S M O S V Ä T Ě

Apoštolské poslanie ženských reholí.

Svätý Otec prijal dňa 13. mája 1983 760 generálnych predstavených ženských reholí. Audiencia sa konala na záver kongresu, organizovaného Medzinárodnou uniou generálnych predstavených ženských reholí, ktorého práce sa koncentrovali okolo zásadných tém :

- cirkevná dimenzia špirituality apošt. reholí,
- profetická dimenzia,
- modlitebná dimenzia.

Svätý Otec svoj príhovor nadviazal na tieto témy. 1.-4. časť príhovoru hovoril po taliansky, 5. časť po francúzsky a 6. časť po anglicky. Audiencie sa zúčastnil aj prefekt Kongregácie pre rehole a svet-ské inštitúty, kardinál Pironio a jeho sekretár, arcibiskup Augustin Mayer.

Milované sestry!

1/ Prijmite môj srdečný pozdrav! Každé stretnutie s rehoľnými sestrami a každá možnosť verejného prejavu hlbokkej úcty Cirkvi pre ich život úplne zasvätený Pánovi a živého záujmu a dôvery Apoštolskej Stolicy k rehoľným sestram a ich poslaniu, su pre mna vždy žriedlom radosti.

Dnešné stretnutie má však zvláštny význam pre jeho všeobecný charakter: totižto v osobách generálnych predstavených početných rehoľných inštitútov, rozosiatých po celom svete, su tu v Ríme akýmsi spôsobom prítomné všetky rehoľné sestry a ich túžby vydávať svedectvo o svojom spojení so svätou Cirkvou a Pápežom a prijať zvlášť jeho poučenie. Vaším prostredníctvom posielam z celého srdca zvlášť požehnanie všetkým rehoľným sestram na svete: kontemplatívnym, aj tým, ktoré v pokornej veľkoдушnosti obetuju sa službe bratom a sestram; tiež rehoľným sestram, ktoré roky už trpia utrpením na tele i na duši. Obeta všetkých má neoceniteľnú hodnotu v očiach Pána.

K Vám, ktoré ste zhromaždené v Ríme, aby ste prehĺbili "apoštolskú špiritualitu rehoľných sestier", chcem sa predovšetkým obrátiť slovami povzbudenja a posily, ktoré vyžaduje poslanie-misia vznešená, tak delikátna a súčasne tak veľmi pastoračná; misia Vám zverená skrze fakt vašej volby, misia budovaná v bratskej spojitosti v Kristovi, v ktorej nadovšetko hľadáme a milujeme Boha /porov. nový Codex j. canonici č. 619/.

2/ Téma Vašich porád, pripravovaná už niekoľko rokov, má v sebe bohatstvo poučení a vytvára nielen príležitosť na diskusiu o Vašom apoštolskom pôsobení, ale skôr azda dáva príležitosť načriť do žriediel, ktoré musia oživovať Vaše účinkovanie.

Veľmi Vám radím, aby ste sa zamysleli nad učením nového Codexu kanonického práva, kde je reč o tomto probléme. Hodí to cenné svetlo na jeden zo základných prvkov Vášho života. Codex totižto pripomína v prvom rade /kánon 673/, že apoštoláti rehoľníkov pozostáva predovšetkým z vyďávania svedectva svetu životom Bohu zasvätenom, oživovanom modlitbou a pokánim.

Toto základné zistenie má zvláštnu váhu, lebo stavia apoštolskú rolu rehoľníkov na jej vlastné miesto. Vlastne svojou vnútornou povahou oni vchádzajú do dynamiky Cirkvi, smädiacej po Božskom absolútne, povolanej ku svätosti.

O tejto svätosti predovšetkým oni musia vydávať svedectvo. /Viď "Evangelium nuntiandi" č. 69/.

Apoštolát, prev než sa stane kázaním, učením alebo účinkovaním, je zistením, objavom Boha, ktorý je prítomný v apoštolovi. A toto zistenie zasa požaduje, aby rehoľná sestra trvala v stálosti vnútornom spojení s Pánom. Nezáleží na tom, či ona je v plnosti síl, či je chorá, či je mladá alebo už v staršom veku, či je schopná alebo už pozbavená možnosti bezprostredného pôsobenia. Evanjelizácia je skutočná a hlboká natolko, nakoľko život Kristov nachádza svoj odraz v jej osobnom živote. Veľkí ohlasovatelia Evanjelia boli predovšetkým ľuďmi modlitby, ľuďmi vnútorného života. Vždy si vedeli nájsť čas na dlhodobú kontempláciu.

V tejto dejnej dobe, keď nedostatok apoštolských robotníčok môže byť dôvodom starosti a bolesti pre Vás všetkých, dobre bude zastaviť sa v duchu dôvery a porozmýšľať o pravde, že väčšiu hodnotu má "byť" ako "účinkovať", pretože to druhé je vždy ohraničené a nedokonalé. Okrem toho buďte isté, že Vaša hrdinská a radostná vernosť k základným požiadavkám Bohu zasväteného života, bude vytýčenou cestou pre dievčatá, ktoré cítia volanie ísť za Pánom.

3/ V tejto perspektíve rozhodne prizývujem v ý z n a m a p o š t o l s k e j , u l o h y k l a u z ú r n y c h s e s t i e r , hoci tu nie sú medzi nami. Opustenie sveta preto, aby v samote sa oddali hlbšej a neustálej modlitbe, to nie je ničím iným, ako zvláštnym spôsobom prežívanie a zvýraznenie veľkého tajomstva Krista a tak zjavenie Ho svetu a preto byť apoštolom.

Ony by bolo rehoľné sestry v klauzúre považovať za bytosti odlúčené od súčasných ľudí, odizolovaných, akoby odrezaných od sveta a Cirkvi, kým - ako to tvrdí "Lumen gentium" č. 46 - ony sú prítomné hlbším spôsobom a s nežnosťou vlastnou samému Kristovi.

Nie je preto prekvapením, že biskupi nových Cirkví sa dožadujú - ako najväčšej milosti - mať pri sebe kláštor kontemplatívnej rehole, hoci počet pracovníc aktívneho apoštolátu je ešte nedostačujúci.

Sestry kontemplatívneho života, milujte svoje povolanie! V dnešnom svete, ktorý - ako sa zdá - nevie nájsť pokoja, Vaše povolanie je dnes cennejšie ako kedykoľvek predtým. Pápež a Cirkev Vás potrebujú! Kresťania počítajú s Vašou vernosťou!

4/ Vy, ktoré sa o d d á v a t e d i e l a m č i n n é h o a p o š t o l á t u , snažte sa čím väčší sa presvedčiť o tom, čo učí Koncil a čo šťastlivo je pripomínané v novom Kódexe. Žite z toho učenia! To znamená, že Vaš život má prenikať apoštolský duch a že každé apoštolské účinkovanie má byť oživované evanjeliovým duchom.

Tým sa táto činnosť stane autentickou "službou", pokornou pred ľuďmi a starostlivo vyhýbajúcou akémukoľvek nevhodnému tlaku, voľnou od neprípustných prejavov panovačnosti.

Chcem Vám ešte pripomenúť: nikdy nezabúdajte, že rehoľný apoštolát zo svojej povahy je vospolnostný. Svedectvo jednotlivých sestier nemôže byť svedectvom výlučne individuálnym, ale má ono charakter vospolnostný a všetky rehoľné sestry sú povolané prevádzať apoštolát zhodne s charizmou, ktorá je uznaná Cirkvou a podávaná zákonnými predstaviteľmi.

Najde tu o obyčajnú disciplinárnu zákonitosť, ale o realitu viery. Musíme si stále uvedomovať, že sme v Cirkvi, že sme vnútorne do nej vtelené, podriadené jej poslaniu, neoddeliteľné od jej života a od jej svätosti, ako to učí "Lumen gentium".

Táto myšlienka by mala oživovať v rehoľných sestrách vôľu pracovať v tesnej a hlbkej jednote s Učiteľským úradom Cirkvi a jej

hierarchiou. Samozrejme, pri plnení rozličnej a tradičnej formy apoštolátu, musíte sa neustále započúvať do súčasných ľudí, aby ste dobre chápali ich problémy a ťažkosti a aby ste lepšie vedeli im pomáhať.

Ale nikdy nezabúdajte, že školy, nemocnice, ústavy sociálnej starostlivosti a podobné iniciatívy, ktorých cieľom je prinášať pomoc chudobným, kultúrny a duchovný pokrok národom, nielen su ďalej aktuálne, ale - zodpovedne obnovené - často ukazujú sa privilegovanými príležitosťami a miestami pre evanjelizáciu, vydávanie svedectva a autentickej /opravdivej/ pomoci človekovi.

5/ Môže sa stať, že po čase sa ukáže ako nutné zanechať niektoré dielo, alebo niektoré účinkovanie pre ukazujúcu sa možnosť venovať sa inému, aby tak tvoriac menšie komunity, lepšie sme zodpovedali pálčivým potrebám chudobných v určitom kraji.

Poznám Vašu starosť byť prítomné medzi chudobnými a oceňujem Vaše úsilie v tomto smere. Ale, o čom som neďavno hovoril reholným sestram v Sao Paulo /3.7.1980/, zdá sa mi byť vecnou radou pripomenúť Vám niektoré požiadavky, ktoré stavajú nové formy prítomnosti.

Predovšetkým táto prítomnosť sa musí realizovať v ovzduší modlitby. Duša, ktorá žije v stálej prítomnosti Boha a dáva sa preniknúť žiarou jeho lásky, ľahko unikne pokušeniam partikularizmu a vzdorovitosti /opozicionizmu/, ktoré prinášajú so sebou riziko rozdelenia. Taká duša bude vedieť vo svetle Evanjelia interpretovať obranu chudobných a obetí ľudského egoizmu bez poddávania sa radikalizmu sociálnemu a politickému, ktorý skôr-neskôr prináša opačné výsledky, ako boli pôvodne ciele a vedie do nových foriem útlaku. Konečne, takáto duša nájde v kontakte s Bohom prostriedky, ako sa priblížiť a zapojiť do prostredia, netratiac pri tom svoju vlastnú identitu reholnej sestry, neskrývajúc ani nemaskujúc prvotné špecifikum svojho povolania, ktorým je nasledovanie Krista chudobného, čistého a poslušného.

Ináč tento experiment má byť pripravený vážnymi štúdiami, v stálom dialogu v lone vlastného Inštitútu, spolu s vlastnými predstavcami a v spolupráci so zainteresovanými biskupmi. Tieto programy účinkovania mali by byť vypracované po predbežnej úvahu s istotou šance, že sa vydaria /viď Lk 14,28/, bez obavy rizika, vždy zhodne s požiadavkami najširnejších potrieb a tiež podľa charakteru daného Inštitútu.

Konečne, experimenty tohto druhu treba prevádzať po dohode s hierarchiou, v pokore a v určitých prípadoch chlapecky urobiť korektúry, na čas prestať alebo preorientovať sa na takú činnosť, ktorá sa ukáže byť vhodná.

V tom všetkom a v každej záležitosti vždy buďte milujúcimi dcérami Cirkvi, veľkodušne a verne zviazané s jej autentickým učením, čo garantuje ovocie účinkovania. Vernosť, sľúbená Kristovi, nikdy nemôže byť oddelená od vernosti Cirkvi: "kto vás počúva, mňa počúva" /Lk 10,15/.

6/ Svätý rok, ktorý začíname 25. marcom a prípravy Synody biskupov v septembri, vám prinášajú neoceniteľnú pomoc pre plnenie Vašej evanjeliovej misie.

Svätý rok nás vyzýva k tomu, aby sme nanovo objavili bohatstvá Vykupenia a tým samým vyzýva nás k osobnému včleneniu seba do obnovy skrze pokánie a návrat.

Slávnosti tejto skutočnosti sú určené pre všetkých kresťanov a teda i pre reholníkov su výzvou, plnou autoritou, k pokániu a k návratu. Ony spôsobujú, že znovu odhalujeme zmysel hriechu a stávame sa svedkami faktu, že sme hriešnikmi. Ony nás znovu vedu k určitému odhaleniu Boha. náš postoj k návratu bude viditeľný zvlášť v uprimnejšom pristupovaní k svätým sviatostiam a povzbudí nás k pokore a láske,

opretej na pravde a vedúcej k spravodlivosti. Na tomto mieste chcem prízvukovať skutočné a hlboké puto, ktoré jestvuje medzi sesterským /bratským/ spolunažívaním rehoľníkov a témou Svätého roka. Toto bolo jasne vysvetlené v novom Kódexe cirkevného práva: "Rehoľníci svojou bratskou komuniou /spolunažívaním/ majú byť príkladom všeobecného zmierenia v Kristovi" /x. non 502/.

V tom istom duchu spolunažívania a radosti opakujem svoj srdečný pozdrav každej jednej z Vás, ktoré ste prišli do Ríma na toto stretnutie. Kontakt s členmi oboch medzinárodných Únií generálnych predstavených tvorí neoceniteľný prostriedok, ktorý mi dovoľuje dostať sa k rehoľníkom a rehoľným sestrám celého sveta a udržať trvalý kontakt s rozvojom rehoľného života. V útorok som mal radosť stretnúť sa s Exekutívnym zborom Únií mužských generálnych predstavených. Teraz sa stretávam s Vami a mám nádej, že v budúcnosti častejšie sa stretnem s oboma Úniami. Keď sa vrátite domov, zaneste so sebou moje zvláštne požehnanie sestrám Vašej kongregácie.

Nech preblahoslavená Panna Mária, prvá medzi vykúpenými, prvá, ktorá bola najužšie zjednotená s dielom Vykúpenia, vždy bude Vašou Vodkynou a vaším vzorom. Podobne ako Mária, Matka Ježiša Krista, bola celkom oddaná osobe Ježiša Krista a službe Vykúpenia, tak nech každá z Vás a Vaše spolusestry sa naučia nikoho nepoznať, len Ježiša Krista, a to ukrižovaného, ktorý sa pre nás stal múdrosťou, spravodlivosťou, posvätením a vykúpením /porov. 1 Kor 1,30; 2,2/.

/Preložené z L'Osservatore Romano, č. 5-6, str. 25-6, Máj-Jún 1983/.

- o -

Niekoľko slov na zamyslenie .

Nedávno bola v Ríme púť pre rehoľníkov a rehoľníčky z celého sveta. Od samého poludnia bolo vidieť ich skupiny smerovať k bazilike sv. Petra. Svätopeterské námestie bolo spestrené rehoľnými ruchami a farbou kože ľudí rôznych rás. Boli ako vtáci rôzneho peria. Skupiny aj švitorili nezrozumiteľnými jazykmi. Ale darmo som načúval, ~~že i a č~~
n a s k u p i n a n e h o v o r i l a p o s l o v e n s k y .

Boh si zhromaždil reprezentantov všetkých národov, aby manižestovali silu Cirkvi. To neboli nahnané skupiny z podnikov, nik sa neobzeral, ako utiecť preč. Bože, ako sa hrnuli zo všetkých strán do toho veľchrámu! Prišli oslavovať Boha, prišli stretnúť Petrovho nástupcu, zástupcu Ježiša Krista, žijuceho mučenika, ktorý vyliel krv za svoju vieru pred tým najslávnejším chrámom kresťanstva, skoro na tom istom mieste, kde zomrel Peter.

Tie tisíce osôb z rôznych rehól sa vrátia do krajín sveta, z ktorých mnohé sa len nedávno dostali na mapu sveta ako samostatné národy a rovnoprávne deti Božie. Tu, kde sa odohrali najkrutejšie prenasledovania kresťanov, v tomto Svätom roku vykúpenia, sa sústreďujú kresťania, aby načerpali ducha mučeníkov a aby ich posilnili slovami a požehnaním Petrovho nástupcu, Jána Pavla II.

Boh si pozval na Petrov trón človeka svätého a nebojácneho, aby posilňoval bratov a sestry na celom svete v týchto ťažkých časoch, keď ľudstvo ohrozuje morálna i fyzická záhuba. Jeho hlas počúvajú nielen veriaci kresťania, ale aj národy nekresťanské a jednotlivci, čo v Boha neveria.

Ale nenávisť voči Bohu zaslepila mnohých. Nenávidia aj služobníkov Božích a veriacich. Duch Neróna a ich ukrutných imperátorov posadol duše niektorých vládcov dnešných čias. Prenasledovanie veriacich v Boha pokračuje. Duch prvých mučeníkov je však aj duch dnešných. So spevom "Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat" idu - ak treba - i trpieť za svoju vieru. Krv dnešných mučeníkov sa tiež stáva semenom kresťanov!

VR, 15.2.1984-sl.

Informácia

o zjaveniach Gospy v Medugorje, v Juhoslávii.

Menom "Gospa" sa v srbochorvátštine označuje Pani, Panna Mária, Matka Božia- hlavne v južných krajiach Chorvátska.

Medugorje /čítaj Medžugorie/ je malá dedinka v hornatom kraji Hercegoviny, na nevelkej rovine medzi vápencovými horami pri meste Citluk, asi 20 km južne od Mostaru. Patrí medzi najchudobnejšie kraje Juhoslávie. Ľudia sa tu živia hlavne pastierstvom, pestovaním tabaku a hrozna. O farnosť - ako aj o väčšinu farností v tomto kraji - sa starajú františkáni, ktorým bola táto oblasť zverená v roku 1882.

Tu sa od sviatku sv. Jána Krstiteľa - 24. júna 1981 - zjavuje Gospa šiestim deťom vo veku medzi 8-16 rokov. Až na niekoľko výnimiek, zjavenia sú každodenné.

Na okolí Medugorje sú dva kopce: Crnica a Križevac. Pôvodným miestom zjavenia bol kopec Crnica, ktorý bol v lete 1981 policajne uzavretý. Na mieste, kde sa zjavila Panna Mária, je dnes akási pustatina, vytvorená putníkmi tým, že z miesta odniesli všetky kamionky, trávu a vetvičky ako relikvie. Po uzavretí kopca sa zjavenia presťahovali najskôr do domu detí a neskôršie do farského kostola v Medugorje.

Vrch Križevac sa pôvodne volal Šipovac. Nový názov dostal podľa veľkého betónového križa, ktorý tam postavili farníci v roku 1933 - vo Svätom roku, na pamiatku 1.900 výročia Kristovho vykúpenia ľudstva. Okolo tohto križa dochádza k rôznym zázračným znameniam: pohyb križa, zmiznutie a znovuzjavenie, svetlo vychádzajúce z križa, nahradenie križa Gospou. Tieto znamenania sú viditeľné všetkým prítomným na rozdiel od zjavení Gospy, ktorú vidí iba šesť detí. Z Križevaca je vidieť dedinku Bijakovici, v ktorej žijú Vicka a Jakov, Mária, Ivanka a Ivan - ktorý je teraz v seminári. Mirjam je s rodičmi v Sarajeve. Keď uvidela Pannu Máriu, bola v Bijakoviciach s rodičmi na prázdninách. Vicka prerušila školu, pretože profesor žiadal, aby si dala z krku dole krížik, ak chce urobiť skúšku. Jakov chodí do základnej školy v Medugorje a Ivanka s Máriou chodia do strednej školy v Mostare.

Podľa rozprávania detí, Gospa je vysoká asi 160 cm, krásna, mladá, štíhla, vznáša sa vo vzduchu asi 30 cm nad zemou. Hlavu má zahalenú bielym závojom, ktorý siaha až na zem. Je oblečená v šatách, ktorej farba sa nedá určiť - najviac pripomína sivú. Na hlave má korunu - veniec z hviezd. Jej oči sú modré, riasy čierne, ústa červené, pod závojom sú viditeľné čierne vlasy. Môže mať asi 19-20 rokov. Keď rozpráva, ako keby zvonili zvony. Rozpráva po srbochorvátsky, ako je zvykom v tomto kraji, i keď trochu "čistejšie". Niekedy má ruky zopnuté spolu, inokedy roztiahnuté. Nohy jej nevidieť, lebo stojí na obláčiku.

Priestranný trojloďový kostol je zasvätený sv. Jakubovi, ktorého socha stojí napravo od oltára, zatiaľčo v strede kostola stojí veľmi pekná socha Panny Márie, ktorá so zopnutými rukami a nežným materinským pohľadom očakáva prichádzajúcich do kostola. Na stene nad vchodom visí obraz, ktorý znázorňuje Pannu Máriu, ako svojimi rukami obopína Medugorje, kostol a kopec Križevac. Obraz údajne namaloval nejaký mohamedán a daroval ho v r. 1974 kostolu.

Program v kostole je t.č. nasledovný: deti sa schádzajú do kostola asi o 18,15 hod. Idú do príľahlej kaplnky, kde prebieha vlastné zjavenie. Začínajú modlitbou a keď príde Gospa, zmlknú. Zjavenie trvá asi 5-10 minút, na záver sa s Gospou ponodlia. Potom deti prejdú do kostola, kde asi o 18,30 hod. predriekávajú ruženec, mariánske litánie a 7 x Otčenáš, Zdravas a Sláva.

O 19,00 hod. začína svätá omša. Po nej sa deti ešte modlia za chorých.

Z Medugorja sú už hlásené mnohé zázračné uzdravenia a mnoho neočakávaných konverzií. Tieto udalosti, samozrejme, mali veľký ohlas po celom kresťanskom svete, ale aj u štátnych, mocenských a politických orgánov Juhoslávie. Bývalý miestny farár fra Jozo Zovko spolu s dvoma ďalšími františkánmi - fra F. Vlašicom a fra J. Krivicom boli uväznení a odsúdení pre náboženský nacionalizmus.

Zatiaľčo oficiálne stanovisko Cirkvi je - samozrejme - vyčkávacie, mnohé medzinárodne uznávané kapacity už súkromne navštívili Medugorje a všetci vyjadrili presvedčenie, že tu skutočne prehovorela Panna Mária. Uvedme napr. troch amerických knazov-teológov: Fr. Michala Seanlona-riaditeľa františkánskej univerzity v Steubenville v Ohio, Fr. Anthony Glynna-rehoľníka z kongregácie Služobníkov Panny Márie a Fr. Philippa Bebicho-odborníka na mariánske svetové zjavenia. Ďalej otcov jezuitov Tomáša Becka-riaditeľa exercičného domu v Miláne a Roberta Faric,ho-profesora na fakulte asketiky pápežskej Gregoriánskej univerzity v Ríme.

Posolstvo Gospy možno stručne zhrnúť do nasledovných bodov :

- prosba o hlbokú vieru,
- skutočné obrátenie,
- častá modlitba,
- pôst každý piatok o chlebe a vode,
- zmierenie s Bohom a ľuďmi a tým nastolenie skutočného mieru na zemi,
- aspoň raz do mesiaca sviatosť zmiernenia a sväté prijímanie,
- obrátenie hriešnikov,
- prosba o modlitby všetkého druhu: ako minimum doporučuje tradičné modlitby tohto kraja: Vyznanie viery a 7 x Otče náš, Zdravas a Sláva Otcu.

Ďalej žiada: "Obracajte sa, dokiaľ je čas. Už nielo času navyše! Obracajte sa! Modlitbou dosiahnete všetko. Pôst a modlitby môžu zabrániť vojnám" Gospa slúbila tiež trvalé znamenie pre neveriacich, avšak hovorí: "Blahoslavení ktorí nevidia a napriek tomu veria! Až sa objaví viditeľné znamenie, bude už neskoro" Deťom zjavila desať tajomstiev, týkajúcich sa Medugorja a Juhoslávie, ako i celého ľudstva a sveta. Hlavne 8. a 9. bolo pre deti zdrcujúce, takže ju prosili, aby sa prihovorela u Boha, aby "tajomstvo zmiernil". Tajomstvá deti nemožu prezradiť až do času, kedy ich budú môcť povedať niektorému knazovi. Ten musí zväžiť, či ho oznámi svetu alebo nie. Na otázku, prečo sa Gospa zjavuje tak často a tak dlho, odpovedala: "Pretože ide o posledné zjavenie na zemi".

Ďalej Gospa prosila deti, aby sústavne vysvetľovali ľuďom, že do kostola musia choiť kvôli Božiemu slovu a nie pre posudzovanie a skúmanie životy knazov. Že je mnoho prípadov, kedy veriaci opúšťajú Cirkev kvôli knazom.

Keď sa deti pýtali, prečo sa majú ľudia modliť a pôstiť, keď aj tak sa tajomstvá splnia, Gospa vysvetlila, že preto, aby sa na ne pripravili a aby potom nepodľahli panike a strachu, ale s dôverou sa obrátili k Bohu. Aby jednoducho žili tak, aby b o l i p r i - p r a v e n í k a ť ť d e n n a s m r ť !

Deťom ukázala raj, Kristovu umučenú tvár a peklo. V súčasnosti sa zjavuje nielen týmto deťom, ale i mnohým iným nielen v Medugorje, ale i na okolí. Na otázku, prečo sa zjavuje na toľkých miestach povedala: "Ak to bude potrebné, zjavím sa v každom dome!"

/Zrevzaté z mesačníka "Informace o Cirkvi" č. 1/83 a č. 1/84/.

Druhé výročie zjavenia :

Pri druhom výročí zjavenia bolo v Međugorje viac ľudí ako pri prvom. V noci z 24. na 25.6.1983 sa modlilo a spievalo po celú noc. Na večernej svätej omši dňa 25.6. bolo prítomných viac ako 150 tisíc ľudí. Mnohí putníci prišli autobusmi a autami. Všetci boli prísne kontrolovaní a zámerne zdržiavani. Večer po bohoslužbách dňa 25.6., trvalo viac ako tri hodiny, kým všetky autobusy a autá odišli. K incidentom nedošlo - až na jeden prípad, keď jeden človek vytrhol putníkovi z ruky kríž a ušiel ho ním po hlave, že ostal ležať na zemi.

Ako pred rokom, i pri tomto výročí ozbrojení vojaci hliadkovali na okolitých kopcoch. Dňa 24.6.1983 boli rozostavené hliadky na vrchu Ornica a Križevac, ktoré mali zabrániť prístup putníkom. Františkáni dostali od krajského orgánu príkaz nabádať ľudí, aby nechodili na kopce. Medzitým, zrejme na príkaz zo Sarajeva, strážce boli odvolané a 25.6. mohli putníci ísť bez problému na oba kopce. Odvtedy su prístupné.

24.6., v deň neoficiálneho sviatku Kráľovnej mieru, Gospa prostredníctvom detí oznámila ľuďom nasledovné posolstvo:

"Trvalé znamenie príde, ale nečakajte naň. Jediné čo vám chcem povedať je, aby ste sa obrátili. To hovorte všetkým mojim synom a dcéram. Nie je zatažko trpieť za vás. Budem prosiť svojho Syna, aby netrestal svet. Vy sa obráťte. Nikto nemôže vedieť čo sa stane, ani to čo chce Otec poslať na svet. Vy sa obráťte. Všetkého sa odrieknite. Poďakujte všetkým mojim deťom za všetky pôsty a modlitby, pretože ich dám svojmu Synovi, aby zmiernil svoj hnev voči hriešnemu svetu". Posolstvo je identické s tým, ktoré Panna Mária povedala už v apríli.

V nedeľu, 11.9.1983 bola na Križevaci veľká slávnosť 50. výročia postavenia betonového kríža. Oslavy sa zúčastnilo asi 200 tisíc ľudí. Dva dni po oslave Gospa odkázala občanom Međugorja: "Ďakujem vám za každý pohár vody a za každý krajec chleba, ktorý ste poskytli putníkom".

Nová skupina omilostených detí :

Od Veľkého piatku 1983 pribudla nová skupina detí. Okrem Jeleny Vasilj jej susedka a spolužiačka Mariana Vasilj. Obe chodia do 6. triedy. K nim patrí ešte 5-ročná Marianina sestra Anita. Jelena, Mariana a Anita vidia Gospu iba "vnútorne". Na rozdiel od Jeleny, druhé dievčatá Gospu iba vidia, ale nepočujú čo hovorí.

Jelena má vyhranené chovanie, milosť je na nej viditeľná. Zdá sa, akoby už predtým bola Duchom svätým pripravovaná na túto úlohu. Ešte dlho pred zjavením Gospy, Jelena niekoľkokrát išla na vrch Križevac z dolu kolenačky.

V priebehu modlitbovej hodinky sa obyčajne Jelena predmodlieva ruženec. Sama určuje každému desiatku zmysel. Tieto umysly odhaľujú výnimočnú hĺbku jej duchovného života a pochopenie pre potreby Cirkvi a sveta. Dievčatá v priebehu tejto hodinky spievajú rôzne piesne a čítajú úryvky zo sv. Písma. Po krátkej prestávke Jelena medituje prečítaný text. Obyčajne reaguje na najaktuálnejšie otázky a jej vyšliery by mohol závidieť i profesor teológie.

V zasväcujucej modlitbe, ktorú Gospa nadiktovala Jelene, mnohých zarazila veta: "prosím ťa o milosť, aby som ti dokázala odpúšťať". Jelena, s ktorou o tom diskutoval P. Vlašič, hovorí: "Panna Mária sa mi niekoľkokrát ospravedlnovala, že mi nemôže splniť niektoré priania, pretože Boh chce ináč".

V rozhovore s iným knazom Jelena povedala: "Odpustiť Bohu a Gospe znamená odpustiť in, že nám Boh posielala kríže a protivenstvá, že neplní naše prosby tak, ako by sme si priali. Úprimne povedané, každý sa musí naučiť odpúšťať Bohu. Keď sa zamyslíme nad sebou zistíme, že mnohé veci Bohu neodpušťame".

Niektoré ďalšie zaujímavosti :

V júni 1983 Gospa ukončila rozprávanie svojho životopisu Jakovovi, Ivane a Ivanovi. Márii ho dokončila v júli.

Bývalý Medzigurský farár fra Jozo Zovko bol 17.2.1983 prepustený z väzenia a zostal v Medugorji do polovice apríla, odkiaľ už bol dvakrát premiestnený- už iba ako kaplán- do zapadlej dedinky na okraj provincie.

Jakovovi 5.9.1983 zomrela matka. Keď sa ho spýtali, či mu Gospa ukázala jeho matku, odpovedal že nie, ale povedala mu, aby nemal o matku starosť.

Ivanovi, ktorý študuje druhý ročník teológie v Dubrovniku, štúdium ide veľmi ťažko a neuzavrel druhý ročník. Takýto neúspech by mohol nikoho odradiť, ale i on musí "odpustiť" Gospe, že mu nepomáha v štúdiu. Zdá sa že pochopil, že Bohu natoľko nezáleží na našich výsledkoch ako na tom, že plníme to, čo chce On.

V letných mesiacoch 1983 navštívili Medugorje dvaja mohamedánski duchovní. Na otázky novinárov odpovedali: "Tu svet hľadá Boha. Kto Ho hľadá, nájde Ho. Zamiluje sa do Neho. Kto sa do Boha zamiluje, nikto a nič ho nemôže zbaviť šťastia!"

Nové zjavenia

Gospy sú hlásené z Gali pri Sinju. Tam videli Gospu jedna študentka a jeden robotník. Studentka Angela Jagnjič bola 7.11.1983 okresným súdom v Sinju odsúdená na 15 dní väzenia za to, že 3.4. a 5.9.1983 rozširovala medzi ľudom "ľživé správy o poslanstve Gospy". Sudca L.Grgat ju obžaloval, že 2-3 tisíc prítomných veriacich vyzývala k modlitbe - lebo jej to údajne nariadila Gospa- čím prekročila 13 paragraf zákona. Noviny "Slobodná Dalmácia" priniesli článok tajomníka predsedníctva Zväzu komunistov Juhoslávie v Sinju, A. Poljaka, ktorý napísal : "Nikomú nesmie vadit, ak niekto navštevuje kostol, modlí sa, krstí svoje deti alebo sa svedá, lebo tieto slobody má každý zaručené ústavou. Nepripustíme však, aby chorvátsky ľud násilím kriesil vieru vo svojom národe, aby vyhlasoval Cirkev za jediného zástupcu chorvátskeho národa. Hlavne nepripustíme, aby ktokoľvek manipuloval s našou mládežou a nútil ju veriť v zázraky a Božie zjavenia a zneužíval potom tieto ľživé výmysly v politickom zmysle".

Ohlasy zjavení :

Stanovisko mostarského biskupa Žaniča k medugorským udalostiam je naďalej negatívna napriek tomu, že prostredníctvom Jeleny Vasilj v júli 1983 mu Gospa už druhýkrát odkázala. Obsah poslanstva nie je známy.

V septembri 1983 usporiadal biskup Žanič vo františkánskom kláštore v Širokom Brijegu stretnutie františkánov s dieceznými knazmi za svojho predsedníctva. Asi sto duchovných však nedošlo k žiadnym konkrétnym uzáverom.

J. Turčinovič, riaditeľ "Kresťanskej súčasnosti" povedal: Medugorje je veľmi závažná udalosť. Dochádza tu k mimoriadnym udalostiam, prichádzajú tam rôzni ľudia: mladí, ktorí predtým nikdy nechodili do kostola, starí vojaci sa obracajú... Pravda - tak isto ako láska- sa rozširujú sany od seba. Zahrebský primas- kard. Kuharič- sa zdrúuje akýkoľvek komentárov. Splitský arcibiskup F. Franič mostarskému biskupovi povedal :

"Medugorje je prípad, ktorý musia riešiť najkvalifikovanejší odborníci. Medugorje to zasluhuje. Drahý brat, nemôžem neopakovať, čo ti už dvakrát navrhla biskupská konferencia: ustanov medzinárodnú komisiu zloženú z teológov, psychológov i ateistických lekárov a tí nech rozhodnú".

Modlitebné skupiny :

Prostredníctvom Jeleny Vasilj, Gospa si praje a prosí, aby všade na svete vznikali modlitebné skupiny v seriách, ktorí su ochotní dať sa Kristovi a Panna Márii úplne k dispozícii. Panna Mária s Jelenou o tom niekoľkokrát hovorila a táto jej dala presné pokyny k založeniu takýchto skupín. P. Vlašič ich zhnul nasledovne :

Skupinu môžu vytvárať všetci, i keď Panna Mária zvlášť pozýva mladých, ktorí ešte nemajú žiadne rodinné alebo pracovné záväzky a ktorí by sa tiež neskoršie mohli zasvätiť Bohu v niektorom reholnom spoločenstve.

Gospa slúbila, že sama osobne povedie všetky takto vzniklé modlitebné skupiny. Výslovne si praje, aby vznikali po celom svete. Skupiny Ona sama obdarí takou duchovnou silou, že skúsenosťami zúčastnených sa budú posväcovať aj ostatní ľudia. Jej pozvanie môže prijať každý človek a realizovať nielen svoje posvätenie, ale i posvätenie celého sveta. Gospa od zúčastnených konkrétne žiada :

1. Odrieknutie sa všetkých nezriadených vášni a návykov, ako televízie, športu, fajčenia, nadmerného zneužívania jedla a pitia a p.
2. Úplné odovzdanie sa Bohu.
3. Zbavenie sa strachu raz navždy. Kto sa odovzdá Bohu, nemusí sa už ničoho na svete báť! Ťažkosti budú vždy, ale tie budú na väčšiu slávu Božiu a na duchovný rast členov skupiny.
4. Ozajstnú lásku k nepriateľom. Zo srdca členov skupiny musí vymiznúť nenávisť, trpkosť, odsudzovanie a namiesto nich musí nastúpiť láska a odpustenie. Za nepriateľov sa treba modliť a priať im dobro.
5. Pôst 2 x týždenne na chlebe a vode a raz týždenne účasť v modlitebnej skupine.
6. Každý deň sa modliť aspoň tri hodiny, najmenej však pol hodiny ráno a pol hodiny večer. Do tohto času zahrnúť aj modlitbu ruženca a účasť na svätej omši.

Od tých, ktorí chodia do školy alebo su zamestnaní, Gospa žiada modlitbu aspoň pol hodiny ráno a pol hodiny večer a podľa možnosti každodennú návštevu svätej omše s prijatím Eucharistie. Každú voľnú chvíľu v priebehu dňa využiť na modlitbu! Panna Mária doslova hovorí: "Modlite sa, modlite sa! Modlitbou dosiahnete všetko!" Pri modlitbe sa nedívajte na hodinky, ani nemyslite na prácu ktorá vás čaká, ale otvorte sa Duchu svätému, aby mohol vo vás naplno pôsobiť. Iba týmto spôsobom svoje povinnosti zvládnete dobre a načas.

7. Opatrnosť a bdelosť, pretože diabol pokúša všetkých tých, ktorí sa rozhodli úplne otvoriť a zasvätiť Bohu. I členov týchto skupín bude pokúšať- budú zo všetkých strán počuť, že sa dlho modlia pôstia- ale tieto reči nech nikto nepočuva. Proti silnému vo viere diabol nič nezmôže!

8. Časté modlitby za svojho biskupa a cirkevných hodnostárov. Aspon polovicu pôstov a modlitieb by sa malo obetovať za nich.

Panna Mária sľubuje, že osobne bude bdieť nad každou modlitebnou skupinou. Za posledné dni systavne zdôrazňuje :

"Prehlbujte svoj život modlitby!"

Z toho vidieť, že Gospa chce všetko alebo nič. Vznikom týchto modlitebných skupín si praje vychovať svätcov, ktorí sa Jej dajú úplne k dispozícii. Už je za nami doba, keď Bohu stačilo slúžiť polovičato. Pôsobenie Ducha svätého, ktorého Kristus predpovedal v Evanjeliu, bude teraz stále výraznejšie a silnejšie!

K naplneniu veľkých udalostí ktoré prídu, treba skutočných kresťanov! Doba týchto "svätých kresťanov" práve nastala.

Panna Mária povedala Jelene, že s ľudstvom má trpezlivosť, ale od Bohu zasvätených osôb a cirkevných hodnostárov žiada výraznú zmenu života! Znovu zdôrazňuje, že hlavné je zbraviť sa s trachou. Systavne vyzýva k modlitbe :

Modlite sa, modlite sa, aby som zvíťazila nad Satanom!

- o -

Zasvätenie sa Panne Márii :

Svätá Mária, Matka Božia a Panna! Ja, nehodný sluha Tvoj, volím si Ťa dnes za svoju Pani, Ochrankyniu a Orodovnicu, a pevne si zaumienujem, že Ťa nikdy neopustím, nikdy nič proti Tebe nepoviem ani neurobím, ani nepripustím, aby sa niečo stalo proti Tvojej cti. Prosím Ťa, prijmi ma za svojho večného sluha, pomáhaj mi vo všetkých mojich poňujatiach, zvlášť v zachovávaní reguly, a neopušť ma v hodine smrti. Amen.

Modlitba k Duchu svätému od kard. Manninga, terciára:

Bože, Duchu Svätý, ktorým sme od maličkosti pohrdali a ho odmietali, daj nám svoju osobu, svoju prítomnosť, svoju moc. Daj nám poznať svojich sedem darov: Ducha mudrosti a rozumu, rady a sily, unenia, zbožnosti a bázne Božej. Ty, ktorý si Duchom Otca i Syna, Ty, ktorý krstíš ohnom a vlievaš lásku Božiu do každého srdca, vlej svoju lásku i do nášho srdca. Jedno si žiadame od Teba, Duchu lásky, a to chceme hľadať: nie bohatstvo, hodnosť a moc, ani pozemský domov ani pozemské šťastie. Udeľ nám jediný luč Tvojho svätého svetla, ktorý by nás rozničtil a celkom do ohna Božej lásky ponoril. Daj, aby Tvoj svätý ohen v nás tak zažiaril, žeby v nás zničil každú škvrnu, ktorá ostala na našom tele a na našej duši. Očisti nás sedmoronásobne svojimi darmi; učin z nás obeť čistú, svätú, Tebe príjemnú. Rozniež v nás horlivosť a daj, aby sme sa rozplynuli v kajucnosti, žeby sme žili i zomreli ako opravdivo kajuci hriešnici. Amen.

Modlitba svätého Františka k Panne Márii :

Svätá Panna Mária, nenarodila sa Tebe podobná medzi ženami sveta. Dcéra a služobnica najvyššieho Kráľa, Otca nebeského. Matka najsvätejšia Pána nášho Ježiša Krista, nevesta Ducha Svätého, oroduj za nás spolu so svätým Michalom archanjelom, so všetkými mocnosťami nebeskými i so všetkými svätými u svojho presvätého Syna, premilého Pána nášho a učiteľa.

Sláva Otcu...

Drahé reholné sestry !

Keby som mal písať školskú úlohu o tom, čo Vám chcem dnes povedať, dal by som jej titul: Tri otázky svätého Otca a tisíce odpovedí.

Myslím na tohoročný 2. februára /1984/, keď 15 tisíc reholníkov a reholníčok prišlo do Ríma na svätoročnú púť. Svätú omšu v bazilike sv. Petra slúžil Ján Pavol II. Nechýbala pri nej ani malá skupinka slovenských sestier. Po homílii bol obrad požehnanja sviec. Potom sv. Otec odovzdal zapálenú sviecu desiatim reholníkom a reholníčkam, aby zanesli Kristovo svetlo - symbolizované tými sviečkami - ostatným bratom a sestrám, čo zaplňali priestory vatikánskej baziliky.

Keď už mali všetci v rukách zapálené sviece, svätý Otec im položil tri otázky :

1. Chcete potvrdiť svoje úprimné rozhodnutie nasledovať Krista v čistote, chudobe a poslušnosti, podľa príkladu jeho panenskej Matky?
2. Chcete vytrvať vo svojom úsilí riadiť sa Ježišovým evanjeliom a zachovávať pravidlá Vašej reholnej rodiny, aby ste tak žili v evanjeliom spojení s Bohom a so všetkými Vašími bratmi a sestrami?
3. Chcete s milosťou Ducha svätého zasvätiť celý svoj život službe Božiemu ľudu, najmä tým najbiednejším?

Na tieto tri otázky odznelo zborové, trikrát opakované "áno, chcem!" Do tohto chóru tisícov hrdiel si treba primyslieť aj hlasy stoviek slovenských sestier, ktoré sa duchovne spojili s Rómom a obnovili reholné sľuby do rúk svätého Otca.

Nech toto mohutné "áno, chcem!", nesie sa zo svätopeterskej baziliky ako trvajúca ozvena do všetkých kláštorcov na celom svete a nech nikdy neumlkne. Je to veľmi dôležité, lebo každé obnovenie reholných sľubov je znakom Vašej životnosti. Vždy, keď obnovujete reholné sľuby, dávate najavo, že pokračuje dialóg-rozhovor medzi volajúcim, ktorým je Boh a povolánymi, ktorými ste Vy. A nebuďte s Pánom Bohom príliš úradné. Neuspokojte sa len s tým obnovením sľubov, ktoré Vám pravidlá predpisujú. S radosťou oživujte tento dialóg, nech je čím častejší. Povolanie nie je jednorázový dar. Obnovuje sa každý deň a každý deň žiada odpoveď.

Keď ráno začínate deň a máte chuť pokračovať v reholnom zasvätení, to je znak, že Vám Pán Boh obnovil veľký dar povolania. A Vy by ste ho mali s hlbokým uvedomením prijať a mali by ste veľkodušne v mysli obnoviť si svoje reholné sľuby. Tak Váš život bude jasnejším svedectvom a bude podobnejší Kristovmu životu. Podaří sa Vám milovať svet Kristovým srdcom, osvecovať svet Kristovým svetlom a pričiňovať sa o spásu ľudí Kristovým evanjeliom. Tak to od reholníkov a reholníčok žiadal kardinál Pironio pri svätoročnej púti. Teda nech nikdy nedoznejú Vaše odpovede na tri otázky svätého Otca.

A teraz venujme pozornosť trom reholným sestrám, ktoré vyhlásil Ján Pavol II. v nedeľu, 19. februára 1984, za blahoslavené : sú to benediktínska sestra Rozália, mučeníčka čistoty a dve Vincentky, sestra Mária Anna a sestra Odila. Na beatifikáciu prišla do Ríma aj trojčlenná delegácia slovenských sestier Vincentiek. Aspoň krátka informácia o nových blahoslavených.

Bolo ich 99. Položili svoje životy za vernosť Bohu a Cirkvi vo Francúzsku, počas francúzskej revolúcie, teda pred 190 rokmi. Medzi nimi bolo 12 kňazov a tri spomínané reholné sestry. Nesúhlasili s prísahou vernosti, ktorú im nanucovali, pretože ju pokladali za schizmatickú. Neverili, že by mohli byť verné Bohu a Cirkvi bez vernosti legítimným biskupom a pápežovi.

Na Veľký piatok, 6. apríla 1792, niektorí rečníci v Národnom zhromaždení žiadali zrušenie reholných spoločností a zákaz nosiť reholné rúcho. Sestry Vincentky v nemocnici v Angeur /Anžér/ - a bolo ich 39 - odolali prvému nátlaku, prísahu nezložili. Reholné rúcho počas mohli nosiť, ale nesmeli v ňom vychádzať von. Po čase sa ho museli s bolesťou zrieknuť. Po vianociach roku 1793 začal teror. V tom roku nemali na Vianoce ani svätú omšu a sviatok Vianoc bol vytretý z kalendára.

5. januára 1794 nariadili prísahu vernosti ako povinnú všetkým reholníkom. Dali im desať dní času. Civilná správa začala nahovárať sestry, aby zložili prísahu. Brali ich na pohovor po skupinkách, nie všetky naraz, aby neboli ovplyvňované odvážnejšími.

Tri sestry nevydržali nátlak, 36 sestier zostalo verných. Civilná správa to pripisovala vplyvu sestry predstavenej a dvom ďalším: sestry Márii Anne a Odile. Preto ich aj oddelili od ostatných sestier. Nakoniec oddelili aj predstavenú od sestry Márie Anny a Odily, ktoré podstúpili mučenícku smrť zastrelením dňa 1. februára 1794. Prvá mala 60 rokov, druhá 45. Zomreli za vernosť Cirkvi a svätému Otcovi.

Drahé reholné sestry !

Usilujte sa, ako doteraz, o vernosť svätému Otcovi. On je vlastne hlavným predstaveným Vašej reholnej rodiny a všetkých reholných rodín na svete. Nezvolila ho Vaša generálna kapitula, ustanovil ho pre Vás Duch svätý! Príklad blahoslavenej Márie Anny a Odily nech je Vám na povzbudenie!

Čo zostalo ako relikvia o dvoch blahoslavených, je ruženec sestry Odily. Keď išla na popravisko, zviazaná jedným povrazom so sestrou Máriou Annou, ruženec ktorý musela skrývať, jej padol na zem. Chcela ho zdvihnúť. Vojak jej pažbou pušky pritlačil ruku k zemi. Ruženec zostal na zemi. Zachránila ho jedna žena a po "búrke" ho odovzdala Vincentkám.

Aj pre Vás nech je mariánska úcta prameňom sily a odvahy pri zechovávaní reholných záväzkov. Nech ako slávnostná antifona sprevádza žalm Vášho reholného života táto mariánska pieseň :

Celý Tvoj, celý Tvoj, hľa, takto volá svätý Otec Márii,
aj naša pieseň, ó Mária, Tebe znie,
si nádejou, čo neistotu preklenie.

VR, 27.2.1984-sl.

- o -

Konzumná civilizácia chcela stvoriť na zemi "pôžitkársky raj" a zatiaľ sa jej bez Boha podarilo stvoriť "peklo teroru a hrôzy". Nádej je primárnou dimenziou človeka. Keď človek stratí nádej, je bez nádeje, podráždený. Kto stratí nádej v Bohu, stratí posledný cieľ svojho života, stratí orientáciu. Preto sa množia neurozy. V krajnom prípade by sa dalo žiť aj bez toho, aby sme vedeli, prečo žijeme, ale nemožno žiť dobre, ak nevieme, pre Koho žijeme. Zmyslom života pre nás katolíkov je Vzkriesený, ktorý nás všetkých očakáva!

Svet hovorí, že človek je šťastný vtedy, keď rozmožuje svoj majetok. Pán Ježiš hovorí, že človek je šťastný, keď svoj život uprimne a úplne dáva svojim bratom. Svet učí, že treba stále viac mať. Ježiš učí, že treba stále viac byť....

Vychovávať značí predovšetkým oslobodzovať od egoizmu. Keď chceme oslobodzovať, musíme byť najprv sami oslobodení. Tak isto najprv musíme prijať evanjelium, keď ho chceme hlásať ...

/Z knihy Adolfo L'Arco: So srdcom na dlani, vydal SÚSCH, Rím, 1983/.

Na Kvetnú nedeľu ráno, 27. marca 1983, ráno medzi 6,30 až 7,30 hod. boli prevedené prehliadky v súkromných bytoch, domoch a farách, kde žijú členovia františkánskeho rádu alebo ich priatelia. Tieto prehliadky možno porovnať s aprílom 1950, kedy došlo k likvidácii rehól. Frontálny útok ŠtB prebiehal na Slovensku v Bratislave, Košiciach, Hlohovci, Prešove, Tvrdošíne, Ružomberku, Lubochni, Poprade, Svite, Vranove, Humennom a Trstenej /tam 29. marca/. V Čechách v Prahe, Plzni, Jindřichovom Hradci, Liberci, Voticiach, Jesenice u Prahy, Roztoky u Prahy a inde. Vypočúvaných bolo viac ako 250 osôb.

Vypočúvatelia ZNB započali trestné stíhanie v zmysle par. 160 odst. 1 tr. poriadku pre trestný čin marenia dozoru nad cirkvami a náboženskými spoločnosťami podľa par. 178 tr. zákona na skutkovom základe, že doposiaľ neznámi páchatelia na rôznych miestach v CSSR a inde vykonávali náboženské obrady s umyslom mariť výkon štátneho dozoru nad cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Z tohto dôvodu boli vzatí do väzby asi jedenásti občania.

Všetci obvinení a trestne stíhaní podali v zákonnej lehote proti uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť proti výkonu vyšetrovateľov a prevedeniu domových prehliadok. Predmetom sťažnosti bola :

- sťažnosť na nezákonný spôsob vyšetrovania a prevádzania domových prehliadok vyšetrojúcimi orgánmi,
 - podanie sťažnosti o preskumanie zneužitia právomoci činiteľa u mestských prokuratúr,
 - v ten istý den bol podaný protest a nesúhlas s výsledkami vyšetrovania mestským prokurátorom, hlavne že nemožno súhlasiť s obsahom protokolov, ktoré boli dopredu vykonštruované a takto boli vypočúvaným dávane k podpisu,
 - tiež preto; že právne pomery štátu k rímskokatolíckej cirkvi sú podrobnejšie upravené vl. nar. č. 219/47 Zb., ktorým je rím. kat. cirkev chránená zákonom,
 - že uznesením vyšetrovateľov z 25.3.83 o zahájení účinných domových prehliadok bola zabieraná rôzna rímskokatolícka literatúra pre potrebu súkromného prejavu viery,
- individuálne obvinení požiadali všetky biskupstvá prostredníctvom farských úradov o ochranu a spoločenskú obhajobu pri nastávajúcom súdnom prejednaní.

Pri vypočúvaniach sa ŠtB hlavne zaujímala o organizačnú štruktúru františkánskeho rádu u nás, osobné obsadenie, existenciu františkánskeho seminára, finančné otázky a hospodárenie, majetkové pomery, chceli vedieť kto vydáva a či sa čítali "Informace o Cirkvi" a pod.

Pri prehliadkách boli zabavené všetky náboženské knihy, knihy bez označenia vydavateľa a vydané samizdatom, písomnosti, písacie stroje, premietačky, magnetofony, bohoslužobné predmety /kalichy, patény, bohoslužobné rúcha/, filmy, diapozitívy, peniaze. Alej sa zaujímali o literatúru františkánsku, teologické knihy a skriptá.

Ako reakcia na túto akciu bola podaná sťažnosť asi 85 kňazov, rehoľníkov a laikov s dátumom 15.4.1983 a dokument Charty '77 č. 12/83 s dátumom 3. máj 1983, odoslané prezidentovi republiky.

Svedectvo fr. Aleša Zlámala, OFM /vydané bez vedomia autora/.

... Členov polície bolo asi šesť a jedna žeha... Tonko Šmíd sa začal modliť "Zdravas Kráľovna" a ja som potom začal bolestný ruženec. Keď sme ho striedavo dokončili, Tonko opäť začal "Otče náš" za našich nepriateľov, aby raz boli spasení. Potom Stanko, ktorý si sadol, zanotoval "Križ je naša spása", po nej "Slovensko moje" a potom "Mám veľkú radosť". Ďalej neviem, čo sa na Križovatkách /v Bratislave/ udialo. Mňa zobrali do auta a odviezli na políciu. Môj referent sa predstavil ako kapitán Mravec a veľmi konkrétne sa pýtal na účel mojej cesty /do Bratislavy/, na našu činnosť ako rehole a na mená bratov a sestier. Prehlásil som, že k tej veci nebudem vypovedať. Protokol mal asi päť riadkov...

Nič netušiac, vrátil som sa zasa k naším, ale teraz už do komunity na Staničnej 5 /v Bratislave/, aby som sa naobedoval. Tam som padol Štátnej bezpečnosti znova do rúk.

Bránil som sa, že som bol už vypočúvaný. Ale oni, čo tu hľadám. Ja: idem si pre tašku.

Oni: Ktorá je vaša taška?

Ukázal som na jednu, ktorá nebola moja. V predsieni stálo totiž niekoľko tašiek s ulúpenými knihami a vecami k liturgii a duchovnému životu. Chcel som aspon niečo zachrániť.

Oni na mňa: Tak vás máme! Patrí vám, vy ste s ňou prišiel.

Tu som už po tretí raz opakoval onen paragraf, ktorým ich vydávam pod trestajúcu ruku Božiu s dodatkom, že tento mechanizmus pracuje na sto percent. Trpchu sa zháčili, že ich vydávam "istému mechanizmu a pekelnému ohnu", posadili ma i s "mojou taškou" do auta a v priebehu hodiny som sa vrátil tal, odkiaľ som bol prepustený,

Znova protokol o taške. Prehlásil som, že nie je moja a neviem, čo je v nej. Bol pripojený dodatok, "že o veciach rehole nemienim vypovedať".

Bol som prepustený s dodatkom, aby som tento raz už naozaj odišiel, odkiaľ som prišiel...

- o -

Aspoň úryvkovite z listu kňazov, rehoľníkov-rehoľníčok a laikov prezidentovi republiky :

... Obraciam sa na Vás ako na ústavného garanta zákonnosti v republike... Domové prehliadky a zaistovania smerovali proti osobám, ktoré sa z vnútorného presvedčenia rozhodli zasvätiť svoj život Bohu. Inšpirovaní príkladom sv. Františka z Assisi pripodobnili sa sociálne najslabším skupinám obyvateľstva a pomáhali im. Pritom chodili riadne do zamestnania, na pracoviskách sú hodnotení ako dobrí pracovníci... Zárah Štátnej bezpečnosti je hrubým porušením platného práva... Zárah Bezpečnosti dňa 27. marca prebehol protiprávne i v niektorých detailoch... Procesy proti veriacim, obžalovaným z marenia dozoru nad cirkvami, prebiehali fakticky s vylúčením verejnosti pred sudmi, ktoré nemožno označiť za nezávislé, s obmedzenou možnosťou dokazovania nevinu obžalovaných v priebehu trestného stíhania.

Vážený pán prezident! Váš osobný osud v 50. rokoch je varovaním, do akých tragických situácií môže uvŕhnúť vlastných občanov štátny aparát, ovládaný netolerantnou ideológiou... Stíhanie nepoškodzuje rehoľu, ale poškodzuje štát, ktorý ich stíha.

Slovenské dejiny sú 1100 rokov spojené s kresťanstvom a kultúrne dejiny nášho národa si nemožno predstaviť bez pôsobenia rehoľných spoločností...

/Uverejnené časti vybrané z: "Studie", vydáva Kresťanská akademia v Ríme ako dvojaesáčnik, č. 85-86, I.-II./1983, str. 160-168/.

Myšlienky k pôstu '84 a Svätému roku vykúpenia.

Keď sv. Otec Ján Pavol II. v marci 1983 vyhlásil Jubilejný rok na pamiatku 1950-teho výročia vykúpenia ľudského pokolenia, chcel, aby sa ten rok vyznačoval zvlášť intenzívnou evanjelizáciou. Priznáva sa, že od chvíle zvolenia za pápeža jeho city a myšlienky stále viac smerovali ku Kristovi-Vykupiteľovi, ku jeho veľkonočnému tajomstvu, vrcholu Božieho zjavenia.

Hoci už uplynulo 1950 rokov od tejto udalosti, predsa ešte milióny dnešných ľudí po celom svete nepočuli radostnú zvesť vykúpenia. Pre mnohých tento Svätý rok môže byť príležitosťou po prvý raz počuť tú blahozvesť.

Osobitnou milosťou roku vykúpenia je znovuobjavenie lásky Boha, ktorá sa nám dáva, ako aj prehĺbenie nevysspytateľných bohatstiev veľkonočného tajomstva, ktoré si privlastňujeme každodenným kresťanským životom vo všetkých jeho formách.

Svätý Otec pri viacerých príležitostiach zdôrazňoval, že vo Svätom roku nestačí ohlasovať tajomstvo vykúpenia objektívne, ako nejakú vonkajšiu udalosť. Toto tajomstvo sa musí aj subjektívne- osobne-asimilovať, prijať, prežívať. Ľudská bieda a Božie milosrdenstvo sa musia spojiť. To sa stáva pri osobnom obrátení, pri s v ä t e j s p o v e d i . Pristúpenie k sviatostnej spovedi je úkonom viery v tajomstvo vykúpenia a jeho pokračovania v Cirkvi.

Vo svojej prvej encyklike "Vykupiteľ človeka" Ján Pavol II. uznáva, že v posledných rokoch sa veľa vykonalo na zdôraznenie komunitárneho- spoločenského - významu pokánia. Tieto podnety su užitočné a iste prispievajú k obohateniu praxe pokánia v súčasnej Cirkvi. Ale nesmieme zabúdať, že samo obrátenie je vnútorný úkon osobnej hĺbky, v ktorom jednotlivý človek nemôže byť zastúpený inými, nemôže sa dať nahradiť spoločnosťou. Hoci bratské spoločenstvo veriacich, majucich účasť na kajúcich pobožnostiach, veľmi prispieva k úkonu osobného obrátenia, predsa je nakoniec potrebné, aby v tom úkone sa vyjadril sám jednotlivec, a to s celou hĺbkou svojho svedomia, s plným vedomím svojej hriechnosti i svojej dôvery v Boha.

Inými slovami, Cirkev i naalej zachováva stáročnú prax sviatosti pokánia, ktorá spočíva v individuálnej spovedi, spojenej s osobnou ľútosťou nad hriechami a s predsavzatím polepšiť sa. Takto chráni osobitné právo ľudskej duše. Jedno z veľkých ovocí Svätého roku by mala byť pre každého katolíka rozhodnutie urobiť si dobrú sviatostnú svätú spoveď a usilovať sa o pravé obrátenie!

Svätý Otec najlepšie zhrnul ovocie Svätého roku vykúpenia vo svojej modlitbe, určenej pre Svätý rok :

- aby spasiteľná sila vykúpenia prenikla dnu, týždne a mesiace tohto Svätého roku a stala sa pre nás rokom Pánovej milosti,
- aby sme si všetci v tomto vyvolenom čase viac zamilovali a hlbšie prežívali tajomstvá Kristovho života,
- aby sme sa obrátili k láske a videli v Kristovi, Synovi večnej lásky, Otca, bohatého na milosrdenstvo,
- aby sa vykúpenie prejavilo v odpustení hriechov a v hlbšom chápaní čo značí hriech,
- aby sa tento Svätý rok vykúpenia stal výzvou pre dnešný svet, ktorý vždy viac povoľuje hriechu a ubera sa nebezpečným smerom, žeby zmenil ten smer, aby sa nerozputala nová svetová vojna a nezničilo dnešné ľudstvo,
- aby sa ešte väčšmi prejavilo dielo Kristovho vykúpenia v človekovi i vo svete.

O toto sa máme modliť a za toto máme prinášať aj každodenné obety!

" M e t a n o i a "

Do slovenčiny by sa dal tento výraz preložiť asi takto : z m e n a z m ý š l a n i a. Preklad nie je presný, no nikoho to neprekvapuje. Filozofi a biblisti dobre vedia, ako ťažko sa prekladá z klasickej, prípadne helenistickej gréčtiny. Sotva ktorá reč bola a je schopná takých odtienkov a takej výrazovej plasticnosti, ako práve gréčtina. Nečudo! Dlhé stáročia ju stvárnovali básnici a filozofi, patriaci k najväčším géniom ľudstva.

Metanoia a či zmena zmýšľania je ústrednou témou p ô s t u , pôstnej doby. Keď sa však tento výraz vysloví v tejto súvislosti, bude každý myslieť na kajanie sa, na postenie, azda dajaké skutky pokánia, umŕtvovanie a pod. To by však nevystihovalo podstatu metanoie. Keďže ju nemožno vyjadriť jedným jediným slovom, bude ju treba opísať.

V substantívnej alebo slovesnej forme sa v Novom zákone nachádza 56 krát. V profánnej literatúre sa s týmto výrazom nestretáme. Ani v Starom zákone. V prorockých spisoch však jestvujú výrazy, ktoré sú čo do obsahu príbuzné s metanoiou. Proroci o nej hovoria v súvislosti s modlitbami a púťami k pamätným miestam Izraela, ale nadovšetko s kajúcimi skutkami Izraelitov s ich pôstom, pričom si rozstrapatili vlasy, posypali hlavu popolom, dakedy si úmyselne zašpinili tvár a ruky a obliekli sa do vrecoviny. Keďže však poväčšine uviazli iba vo vonkajších skutkoch a stali sa obeťou formalizmu, vyprovokovali prorokov, týchto žiarlivých strážcov a obráncov skutočnej náboženskosti, spočívajúcej v láske k Bohu a v účinnej a všestrannej láske k blížnemu. Ozvenu ich kázni, ktorými bičovali vyvolený národ za jeho spreneveru srdca Bohu a blížnemu, nachádzame i v početných výrokoch Ježiša na adresu farizejov.

Výraz metanoia - ako sme už spomenuli - je charakteristický pre Nový zákon a stretávame sa s ním už u Jána Krstiteľa: prísne a dôsledne žiada od svojich poslucháčov zmenu zmýšľania, hroziac zatvrdlivosťou - podobne ako Izaiáš či Jeremiáš, Ezechiel a iní proroci - neúprosným súdom Božím. Ján požadoval i vonkajší znak vnútorného rozhodnutia sa pre Boha, pre bezuhonný mravný život a pre dobro blížneho: k r s t .

Ježiš pokračuje v tomto duchu, keď vyžaduje od svojich poslucháčov zmenu zmýšľania. Podčiarkuje však d u c h o v n ý a s - p e k t celej veci, v i e r u v Boha a v jeho vyslanca Ježiša Krista, Mesiáša Božieho a život v súlade s jeho požiadavkou - zákonom lásky - nádherne a plasticky vyslovenom najmä v reči na hore.

V prvotnej Cirkvi sa vyjadrovalo slovom metanoia v podstate to isté: viera v Ježiša Krista a ním, resp. jeho apoštolmi a učeníkmi ohlasované kráľovstvo Božie. Prijatá viera v Ježiša Krista v tej forme ako ju ohlasovali apoštolmi, v tom svete v ktorom ju ohlasovali - s jeho mentalitou a predstavami - vyžadovalo skutočne zmenu zmýšľania, duchovnú revolúciu.

V druhej polovici 1. storočia, t.j. za druhej generácie kresťanov, po opadnutí pôvodnej horlivosti, začali apoštolmi a nimi ustanovení biskupi pozorovať medzi veriaciimi závažné nedostatky, ktoré viedli k tomu, aby zdôrazňovali m r a v n ý a s p e k t metanoie.

Otravné príklady takto chápanej metanoie nachádzame sem-tam v listoch apoštolov, ale najmä v poslednej knihe Nového zákona - v zjavení sv. Jána. Jánove výzvy siedmim cirkvám - 2. kapitola - sú nielen výraznou ukážkou prorockého páťosu, ale aj života po-apoštolskej cirkvi. Metanoia nadobudla takmer výlučne povahu mravnú- zmeniť život.

Bolo by veľmi zaujímavé pozorovať z hľadiska psychologického a mravného, závislosť medzi zmenou zamýšľania a zmenou života. Ale tomu venujeme osobitnú úvahu - až da nabuďuce. Teraz sa pokúsime o zhrnutie všetkých aspektov metanoie z hľadiska biblického :

v Biblii sa týmto výrazom označuje predovšetkým celoosobnostné ľudské zameranie, týkajúce sa celej vnútornej i vonkajšej činnosti. Ďalej sa ním označuje celostná orientácia človeka na Boha, prípadne jej obnovenie. Dalším aspektom je ľútosť nad hriechami a rozhodnutie skončiť s hriešnym životom. Častejšie sa v Písme metanoia chápe ako prijatie viery v Ježiša Krista, prípadne hlbšie poznanie Božej vôle alebo konečne ako odpoveď na Božie volanie.

Podstata toho, čo sa nazýva pôst, je metanoia, t.j. zmena zamýšľania, zmena života - nie zriekanie sa jedenia a pitia, pohodlia a príjemných vecí, kajania sa tým alebo oným spôsobom - i keď je a ostane pravda kým človek ostane človekom, že tieto a podobné skutky, ak sa zameriavajú na Boha a človeka - dobro človeka - sú najúčinnnejším, ba dokonca i nutným predpokladom metanoie.

- o -

D u c h o v n é c v i č e n i a v r o d i n e .

Pred nejakým časom som čítal zaujímavú charakteristiku Goetheho správania sa v posledných rokoch života. Keď sa nachádzal v spoločnosti, bol to hrdý aristokrat s pozdvihnutou hlavou, so spokojnou, ba až usmievacou tvárou akoby bez problémov, starostí a neuhov. Ale to bola iba m a s k a . Ináč, odpudzujúco ináč vyzeral v súkromí svojej spálne a v miestnosti, kam okrem komorníka nemal nik prístup. Keď sa utiahol zo spoločnosti, vyzliekol, odšminkoval a začal sa správať zodpovedne svojim neuhom, bol z neho zhrbený stavec s naklonenou hlavou, vráskavou tvárou, stiahnutou od bolesti a netrzezlivosti.

To je obraz človeka. Každého človeka! Patrí dvom svetom: vnútornému a vonkajšiemu. Súkromie vyhradí len sebe, prípadne tým, ktorí sa už beztak v nom pohybujú. Navonok sa správa hrdo, pevne, sebaisto, ba niekedy až vznešene. Ale keď je sám - fyzicky alebo psychicky, v bezsennej noci, za choroby - priplazia sa z temných hlbok duše odporné príznaky, uzlosti že ho iní prehliadnu, starosti o postavenie v spoločnosti alebo v práci, strach že výjdu najavo jeho machinácie, zlé predtuchy, výčitky za nesprávne kroky a vzťahy, nepokoj za spreneveru lásky, priateľstva atď.

Človek si aj tisíckrát môže nasadiť masku. Nič mu to neosoží. Iných môže zaskočiť, seba nie - ani Boha. Lebo on sa vidí zvnútra. Aj Boh ho vidí z vnútra, spolu s ním, cez jeho vnútorný zrak, povedomie. Ba viac: človek sa pozerá na seba očami spravodlivého a vševediacieho Boha - cez svedomie! U Ježiša to bolo naopak: telesnosť ľudskosť, zahalovala jeho nekonečnú vznešenosť. Vyžiarovala však nevyjadriteľným spôsobom i navonok: Aj z nás, z nášho správania možno daľako vycítiť celú ubohosť našej ľudskosti a mravnej ubohosti. Nejestvuje maska, ktorá by dokonale priliehala na našu tvár!

Túto neautentickosť našej osobnosti, tento odporný rozpor medzi tým čo sme a tým za čo sa vydávame, učení ľudia nazývajú frustráciou, banalizovaním našej existencie atď. Iní zase - psychiatri - vysvetľujú hlboké príčiny tejto protirečivosti ľudskej osoby. Ale ani jedni ani druhí neprídu človeku, ktorý žije v stálom napätí, na pomoc. A ešte najmenej tí šestákoví literáti a povrchní nedoukovia, ktorí to vyhlásia za čosi prirodzené a normálne.

Človek však nemôže žiť v stálom protirečení, v rozpore sám so sebou. Rád by žil aj navonok tak, aký je vo vnútri a byť aj vo vnútri takým, za akého sa vydáva navonok. V tomto hlase sa ozýva túžba po pravde, spravodlivosti, autentickosti, čestnosti. Vonkajšok človek nezmení. Ten je taký, aký je. Keď človek zmení vlastné vnútro, vyriešil problém.

Ale ako ho zmeniť? Zmeniť, zmena alebo lepšie, pretvoriť, preta-viť, preporodiť sa treba. Ale ako?

To je nepochybne ťažká otázka. Dať vyčerpávajúcu odpoveď by za-bralo hodiny a dni. V rámci jednej uvahy nemôžeme nebyť heslovití. Nie my budeme hovoriť, nie kazateľ, lež ten bude mať slovo, ktorý najlepšie pozná ľudskú prirodzenosť v jej dvojrozmernosti JEZIS!

To, čo raz povedal po uzdravení posadlého, platí aj pre terapiu ne-duhu, o ktorom sme hovorili: *m o d l i t b a a p ô s t !*
A to je pravda. Nech by sa to zdalo psychologom a filozofom, lite-rátom a všakovakým vševedom akokoľvek banálne, naivné, ba provoka-tívne. Vysvetlime to trochu bližšie:

slovo "pôst" je etymologicky spríbuznené s výrazmi "opustiť, pustý, pustatina, pušť". A v tejto súvislosti ho treba chápať ako terapiu. Na riešenie osobnostných problémov sa človek musí utiahnuť načas do samoty, na pušť.

Ale kto si to môže dovoliť? A kde nájde sprievodcu po pušti ?

Nebezpečenstvá tu na človeka číhajú z každej strany. Napriek to-mu všetkému je však pušť nutnosťou. A keďže nám nie je možné odobrať sa na skutočnú pušť, mali by sme si vytvoriť kusok pušte uprostred mesta. "Pušť uprostred mesta" - to je názov bestselleru od Carla Caretta.

Carettovu stopu sleduje slovenská séria kaziet, ktorá chce veria-cim prísť na pomoc pri vytváraní akéhosi ustrania, ba až samoty v domácom prostredí. Inými slovami: ide o týždenné duchovné cvičenia v rodine. Opíšme to trochu bližšie.

Vyberme si jeden týždeň, najlepšie v pôste alebo v advente, a určime si presný denný poriadok. Ráno pred odchodom do práce si uro-bíme - dôkladnejšie ako inokedy - rannú modlitbu a odbavíme si aspo-pol hodinové rozjímanie pomocou knihy alebo kazety. Zakončíme ho modlitbou, predebatujúc s Pánom Bohom den, do ktorého vstupujeme. Usilujme sa čo najpresnejšie predvídať všetko, čo nás očakáva a u-robme si predsavzatie správať sa tak, ako si to Boh želá.

Cez deň sa treba občas na niekoľko okamihov sústrediť na prítom-nosť Božiu a skontrolovať v krátkej modlitbe, či sa naozaj správame ako Kristovi učeníci - ako kresťania.

Ťažiskom celých duchovných cvičení v rodine - a či našej pušte v rodine - je večer, presnejšie čas po pracovnej dobe. Venujeme ho výlučne duchovným veciam. Preto je potrebné, aby rodina na týždeň odriekla všetky návštevy, zriekla sa televízie, rádia a iných vecí, ktoré ju roztržujú a venovala sa plne čítaniu, rozjímaniu, duchov-ným rozhovorom a modlitbe spoločnej i súkromnej.

Prvou vecou večerného programu nech je spytovanie svedomia, ako sme prežili deň, či sme sa naozaj správali ako kresťania, či sme boli poctiví v práci, spravodliví voči ľuďom, ohľaduplní v slovách a myšlienkách. Bolo by veľmi vhodné pohovoriť si spoločne o tom, čo nevieme vyriešiť a ohodnotiť sami.

Ďalším bodom by malo byť rozjímanie s knihou v ruke alebo si vypočúť spoločne kázen alebo prednášku z kazety a dôkladne si o veci pohovoriť. Takto vydajú jednotliví členovia rodiny svedectvo viery: muž pred ženou a žena pred mužom, rodičia pred deťmi a deti pred rodičmi.

V tejto duchovnej atmosfére by sa mala rodina odobrať ku večeri. Modlitby pred ňou a po nej by sa mali odbaviť dôkladnejšie a precítenejšie a ostatok večera by sa mal venovať čítaniu svätého Písma a modlitbe.

Hej, modlitbe! Lebo ona je druhou časťou rady, terapie, odporúčanej Pánom: pôst a modlitba. Nou človek vstupuje do vlastného vnútra, odkladá masku aby zotrval pred Bohom a pred sebou taký aký je, zotrval dlhšie, prebral si s Ním všetky aspekty svojho života, prešiel s Ním po všetkých zákutiach duše a dohodol sa s Ním na ďalšom postupe. A na to veru treba čas, pokoj a pohodu! Pušť, samotu a azda i noc.

A toto deň čo deň, po celý týždeň.

- o -

... Dnešné časy - ako povedal Pavol VI. - sú skvelé, ale sú aj chaotické. Skvelé pre vedecké výdobytky, ktoré prevýšili všetku fantáziu, a chaotické pre neschopnosť vybudovať si bývanie na mieru človeka. Najchaotickejšiu oblasť, bod, ktorý ukazuje najväčší úpadok, udáva zmatok medzi slovom "byť" a slovom "mať". Bárs by to bola iba gramatická chyba! Chceme dosiahnuť blahobyť tým, že dobre ohýbame sloveso m a ť. Správnym časovaním slovesa mať možno dosiahnuť nanajvýš "blahomat" a nie blahobyť. Blahobyť možno dosiahnuť jedine správnym ohýbaním slovesa b y ť: byť zdravší, byť krajší, byť rozumnejší, byť lepší, byť kresťanskejší: rásť na všetkých úrovniach.

Formula kresťanskej výchovy znie takto: b y ť č o n a j - v i a c , a b y s m e č o n a j v i a c m o h l i d á v a ť ! Formula dnešnej spoločnosti zmyslov znie ináč: mať čo najviac, aby sme čo najviac mohli užívať.

Radost sa rodí z rastu a z dávania, a nie z užívania. Civilizácia byť /dačím/ privádza k šťastiu. Civilizácia užívania privádza neuprosne k vojne, k úzkosti, k droge. Chtivá túžba po majetku ženie rodičov čo najviac nahonobiť pre deti, ktoré často ostávajú sany a sú ponechané cudzím rukám. Milióny detí kričia rodičom svojím životom: "Chceme vás a nie vaše veci!" Úbohí rodičia, strhnutí vírom zhonu, nemajú pre svoje deti čas, a aby znecitlivili výčitky, hromadia dary na dary. A tak veci zaplnajú prestor, ktorý má slúžiť dialógu a láske. Deti nadžgavené vitamínami a podvýživené láskou sú kandidátmi násilia a drogy.

Dieťa je akumulátor lásky, a ak sa v rodine nenabije láskou v prvých rokoch, ako mladý nikdy nedokáže chodiť po cestách dobroty. Preto ho treba živiť Eucharistiou, sebou a chlebom....

...Vychovávateľa a rodičia môžu byť prvotriednymi občanmi, čestnými a vzdelanými, ale ak nedialógujú s deťmi v skutočne priateľskom ovzduší, vo výchove nebudú mať uspech...

"Keď sa rozmnožil hriech, ešte v štedrejšej miere sa ukázala milosť", povedal svätý Pavol. Ak to platí o veľkých hriešnikoch, tým väčšmi to platí o deťoch, ktoré sú skôr roztržitú ako zlé...

/Adolfo L'Arco: So srdcom na dlani, vydal SÚSCM, Rím, 1983/.

Ž I V O T N É P R A V I D L O .

Svedomité plnenie každodenných povinností je popri modlitbe, eucharistickej obety omše, rozjímaní, duchovnom čítaní a skutkoch lásky k blížnemu najnormálnejším výrazom služby božej.

Zmysel pre humor a dobrodružstvo, citová vyrovnanosť a stálosť nálady, umenie tešiť sa i z malých vecí a schopnosť neošomrať to, čomu sa beztak musíme venovať, trpezlivosť a dôvera v božiu Prozretelnosť, znášanlivosť a zmierlivosť, pokora a nezištnosť sú kľúčom k pokojnému a vyrovnanému životu.

Strelné modlitby počas práce, krátke zahľadzenie alebo započúvanie sa do božej prítomnosti uprostred každodenného zamestnania dodávajú silu kráčať po ceste pravdy a dobra, obnoviť vnútornú istotu a slobodu.

TÝŽDEŇ začnem účasťou na nedelných bohoslužbách. Keďže však Boha možno stretnúť aj v slove Svätého písma, ako i v každom núdznom človeku, siahnem aspoň v nedeľu po Biblii a budem sa snažiť navštíviť chorých a starých, trpiacich a skleslých, znechutených a zúfalých, najmä ak patria do okruhu príbuzných a známych.

ASPOŇ JEDEN VEČER V TÝŽDNI venujem duchovným veciam, vyúčiac televíziu a návštevy. Čím väčšie nadanie a spoločenské postavenie kto má, tým závažnejšia je jeho povinnosť spoznávať pravdu a rozširovať ju.

ASPOŇ RAZ DO TÝŽDŇA - okrem nedele - navštívim Pána Ježiša v eucharistii.

KAŽDÉ TRI - ŠTYRI Mesiace sa budem cez víkend venovať výlučne duchovným veciam /duchovná činnosť/, a podľa možnosti **KAŽDÝ** ROZ si v tej, alebo onej forme odbavím týždenné duchovné cvičenia.

R Á N O

Prv, než vykročím do nastávajúceho dňa, teba prvého, Otče, chcem pozdraviť. Aké šťastie, že si vždy pri mne, na dosah ruky, že sa na teba smiem obrátiť, kedykoľvek chcem, v presvedčení, že ma nespúšťaš z oka ani na chvíľu, nech by sa so mnou stalo čokoľvek.

Idem do práce. Som rozhodnutý venovať sa jej svedomite a poctivo - lebo tak mám účasť na tvojom stvoriteľskom a vykupiteľskom diele. To bude dnes moja bohoslužba.

Pomôž mne a mojim bratom vo viere vnieť do nášho prostredia pokoj a dôveru v život, vzájomné porozumenie a solidárnosť, radosť a bratskosť.

Daj mi pochopiť, že plnosť života sa dosahuje dávaním, veľkosť službou, radosť sebazáporom, pokoj odpúšťaním, šťastie vzájomnou pomocou. Osloboď ma od závidosti a nenávidosti, hnevu a žiarlivosti, nedotklivosti a smútku, nestriedmosti a zmyselnosti.

Viem, že mi budeš stále po boku - ako Otec, nie ako sudca. Ak urobím dajaký mylný krok, ak sa ma zmocní hnev, ak zablúdím na cestu hriechu, nedaj, aby som upadol do zmltka a pohrdol tvojou pomocnou rukou. Daj, aby som ti aj vtedy dôveroval.

Je ešte veľa vecí, za ktoré by som sa mal modliť, alebo za ktoré by som ti mal ďakovať. Sú prosby, ktoré neviem, alebo sa neopovážim vysloviť. Vyslyš aj tie, Otče!

Odporúčam ti dnes predovšetkým... /vyjedi teraz - aj slovné - konkrétne prosby, diktované potrebami dňa/.

Dovoľ, aby som sa teraz obrátil na teba modlitbou, ktorú nás naučil tvoj Syn: OTČE NÁŠ...

Ďakujem ti, Otče, že si nám dal Matku svojho Syna za Matku. ZDRAVAS MÁRIA...

Teraz idem s tvojím požehnaním: V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

V E Č E R

Pominul sa deň so svojimi starosťami a radosťami, prácami a záujmami, zhomom a nepokojom. Prichádzam k tebe, Otče, aby som v tvojej prítomnosti našiel pokoj a rovnováhu. Všetko, čo som dnes prežil, vkladám do tvojich rúk - ako si nás to učil skrze svojho apoštola Petra.

Ťažko mi zavše padne zastaviť pracovný proces, pretrhnúť chod myšlienok a plánov /zdejú sa mi také dôležité!/, upriamiť sa len na teba, pomodliť a zahľadieť sa tvojimi očami na svoju činnosť. Ak sa mi to nepodarilo, alebo len biedne, maj so mnou súcit. Neraz mi bolo ťažko uveriť, že si mi bol blízko, že si sa prizeral, čo sa so mnou deje, a niekedy sa ma dokonca zmocnili pochybnosti, či ma máš rád, najmä za nespechu, poníženia, nedorozumenia a utrpenia.

Ďakujem ti, Pane, aj za ne, ako i za všetky nepríjemnosti a protivěnstvá tohto dňa. Ty sám vieš, prečo k nim muselo prísť. Usmerni moje city a myšlienky, slová a rozhodnutia, aby som v súlade s tvojou vôľou a v tvojej láske zakončil tento deň.

Odporúčam do tvojej otcovskej obchody rodinu a príbuzných, priateľov a známych, najmä tých, ktorí dnes večer na teba zabudnú, alebo nenájdu cestu k tebe. Daj nám všetkým osviežujúci spánok a pokojnú noc, v nádeji, že bďieš nad nami.

Otče, viem, že dnes nebolo všetko v poriadku. Človek si tak ľahko pletie láskavosť so zmäčkosťou, umiernenosť s lenivosťou, prísnosť s tvrdosťou, opatrnosť s falošnosťou, ústupčivosť so zbabelosťou, sebaobranu s klamstvom, odškodňovanie s krádežou, poriadkumilovnosť s pedantnosťou, veľkorysosť s povolnosťou, pevnosť s bezohľadnosťou, angažovanosť s ctižiadostivosťou, spravodlivosť, s egoizmom, kritickosť so závisťou, zmysel pre česť s pýchou, puritanizmus s mravnosťou. Daj, aby som sa nepokúšal klamať ani teba, ani seba. Pochybil som ... /krátke spytovanie svedomia/. Chyby a hriechy zasahujú aj teba, lebo si Otcom všetkých ľudí. Nás však rania, sťažujú život v spoločnosti, a keď sú veľmi závažné, vyhásínajú v nás nadprirodzený život tvojej milosti. Prosím ťa, odpusť mi, uzdrav ma a pomôž mi naprávať zlo dobrom.

Otče, mám ešte na srdci niekoľko vecí... /vyslov, vyrozprávej mu ich/

Keď sa raz schýli deň môjho života, prijmi ma ako syna, ktorý doputoval domov z ďalekej a nebezpečnej cesty. Daj, aby som ti ostal verný - za každú cenu - a mohol raz byť medzi tými, ktorých uvítaš slovami: "Poďte, požehnaní... vládnite Kráľovstvom, ktoré vám je pripravené od ustanovenia sveta" /Mt 25, 34/.

OTČE NÁŠ..., ZDRAVAS ...

A teraz idem na odpočinok v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého.

Poznámka

k 11. talianskému vydaniu brožúrky

"Matka Božia svojim milovaným synom kňazom" a k Hnutiu kňazov P.M.

Prvé vydanie brožúrky vyšlo v septembri 1973, jedenáste v máji 1980, všetky s cirkevným schválením.

V úvode Don Renzo Del Fante spomína, že na toto dielo čaká 1.500 talianskych kňazov, patriacich do Hnutia a oveľa väčší počet rehoľníkov, rehoľníčok a laikov. V najbližších týždňoch r. 1980 sa toto talianske vydanie preloží do 31 jazykov. Novosťou tohto 11. vydania je prídavok nových poučení od Panny Márie, ktorá vyzýva k čoraz väčšej dôvere v Ježiša Krista, ktorý premohol svet a k nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, ktorého víťazstvo sa čoskoro všetkým ukáže. Písať úvodu pripomína, že toto dielko treba preložiť doslovne a celé, že nie sú vhodné výtahy, antológie, prídavky. Musí sa rozširovať zdarma a v duchu osobného a diskrétného apoštolátu, nie masovou propagandou. Najlepším podnetom k tomu, aby aj toto nové vydanie prinieslo ovocie kňazskej svätosti, bude vždy modlitba, sprevádzaná obetou a veľkou dobrotou.

Vyberáme zo slov Don Renza :

Prozreteľnosť mi dala do rúk postupne niekoľko zápisníkov vo forme denníka. Za každým prečítaním týchto zošitov zisťoval som čoraz väčšiu ich hĺbku: ozajstný dar Panny Márie jej synom-kňazom. Preto už v septembri 1973 som dostal odvahu predostrieť z nich niekoľko strán niektorým oltárnym bratom... Hneď som spresnil, že každý ich môže celkom slobodne prijať alebo neprijať a urobiť si svoj úsudok a rozhodnutie.

Podľa úsudku duchovného vodcu, vskutku ide o "vnútorné oznámenie" istému kňazovi. Nie sú to teda plody osobného rozjímania, tým menej diskutabilný literárny pokus. Hodnovernosť týchto zápiskov, ktorým sa môže pripísať iba ľudská viera, je však podopretá čoraz pozornejším poznávaním stromu a narastajúcej hojnosti a kvality ovocia. Súd "pro foro externo" patrí do kompetencie cirkevnej hierarchie, v ktorej službe HKPM /Hnutie kňazov Panny Márie/ chce navždy ostať.

Osobné vyhlásenia, prítomnosť na krúžkoch modlitby a bratstva a občas aj faktická spolupráca už mnohých desiatok biskupov je pre nás veľkým povzbudením... Hnutie je otvorené pre všetkých kňazov, diecéznych i rehoľných, bez rozdielu veku a postavenia... Srdce Panny Márie je dobré a otvorené pre jej synov bez uprednostnenia.

Knižočka "Panna Mária hovorí kňazom - svojim milým synom" sa stala v každom vydaní obsažnejšou počtom strán i svojím obsahom. Rozšírila sa po celom svete v miere a hĺbke ľudsky nevyspytateľnej. Riadne vytlačené vydania vyšli už v 40. štátoch, preložené do 30. jazykov.

Aby tento záujem zostal pravým apoštolátom a rozšíril sa prekladaním do jazykov "tretieho sveta", od všetkých sa vyžaduje :

- verný preklad textov posledného talianskeho vydania,
- nepoužívať nijakú publicistickú metódu...
- nestarať sa o ekonomickú stránku, ani v hraniciach potrebnej obozretnosti...
- bratská zhoda so strediskom Hnutia v Miláne, Via Marcalli 23, od ktorého si možno vyžiadať výtlačky v iných jazykoch a odoslať mu výtlačky vlastného vydania...

Hnutie ^{nie} je združením, spolkom tak ako ho poväčšine chápeme, ale "duchom", ako to šťastne vyjadril posledný sv. Otec Ján Pavol II.

Zasvätenie sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie
pre rehoľníkov a laikov .

Panna Mária fatimská, Matka milosrdenstva, Kráľovná neba i zeme, útočisko hriešnikov, my, členovia Mariánskeho hnutia, dnes sa celkom osobitne zasväcujeme tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu.

Týmto zasvätením rozhodujeme sa žiť s tebou a s tvojou pomocou plniť všetky záväzky, vyplývajúce z nášho krstného zasvätenia. Okrem toho sa chceme usilovať o to vnútorné obrátenie, ktoré naliehať požaduje Evanjelium a ktoré nás oslobodí od každej naviazanosti na seba samých a na ľahkomyselné kompromisy so svetom, aby sme podľa príkladu tvojho boli ochotní plniť vždy a jedine vôľu Božiu.

Dobrotivá a milosrdná Matka, keď ti zamýšľame zveriť svoj život a kresťanské povolanie, aby si ho v tejto rozhodujúcej hodine, ktorá ťažko dolieha na svet, použila pre svoje spásanosné ciele, chceme ho prežívať podľa tvojich žiadostí. Predovšetkým chceme žiť v obnovenom duchu modlitby a pokánia, v horlivej účasti na slávení Eucharistie a na apoštoláte. Denne sa chceme modliť svätý ruženec a žiť dôsledne podľa Evanjelia, aby sme všetkým dali dobrý príklad v zachovávaní Božích príkazov a v nadobúdaní kresťanských čností, najmä čistoty.

Sľubujeme ti ešte, že budeme spojení so svätým Otcom, : s cirkevnou hierarchiou a so svojimi knazmi, aby sme čelili útokom proti Učiteľskému úradu, ktoré ohrozujú samotné základy Cirkvi.

Pod tvojou materinskou ochranou chceme byť apoštolmi dnes tak veľmi potrebného spoločenstva modlitby a lásky k pápežovi, ktorému vyprosujeme tvoju osobitnú ochranu.

Napokon ti sľubujeme, že podľa svojej možnosti budeme privádzať k obnovenej úcte voči tebe tie duše, s ktorými prideme do styku.

Sme si vedomí, že bezbožnosť olúpila mnohých veriacich o vieru, že znesvätenie vniklo do svätého chrámu Božieho, že zloba a hriech stále viac zaplavujú svet. Preto sa s plnou dôverou odvažujeme pozdvihnúť svoje oči k tebe, Ježišova a naša milosrdná a mocná Matka a znovu ťa dnes prosiť o záchranu pre všetky tvoje deti, a s dôverou ju očakávať. Ó milostivá, dobrotivá a sladká Panna Mária.

/S cirkevným schválením/